

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

ณัฐชา กลิ่งทะเล

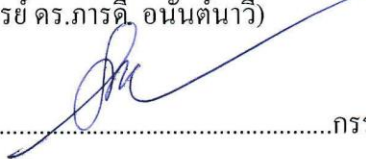
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ณิชฐา กลิ่งทะเล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

.....กรรมการ
(ดร.สถาพร พงษ์พิบูล)

.....กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)
วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้โดยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ดร.ธนวิน ทองแพง กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะแนวทาง ที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่เสมอมา ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู และ ดร.ธนวิน ทองแพง อาจารย์ประจำ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนายชุมพล ทองคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชะวีก ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย อีกทั้งยังให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียน รุ่น IT13 ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูล และคอยให้กำลังใจจนงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี รวมทั้งขอขอบคุณผู้บริหารและครูในโรงเรียน กลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ความสำเร็จและความภาคภูมิใจอันเกิดจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นผลมาจากพลังใจที่ ผู้วิจัยได้รับจากทุกคนในครอบครัวกัลลึงทะเล และนายอุกฤษฏ์ สว่างจิตร ที่เป็นกำลังใจและเสียสละ หลายสิ่งประการเพื่อให้ผู้วิจัยได้ศึกษาจนสำเร็จสมความปรารถนาด้วยดี

ประโยชน์ที่พึงได้จากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมนำบูชาแด่พระคุณของบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ ตลอดจนบูรพาจารย์ที่ได้เคยอบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยมีความมานะ พยายาม จนบรรลุผล สำเร็จด้วยดี

ณัฐชา กัลลึงทะเล

58990030: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง/ โรงเรียนในกลุ่มตากสิน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาของ เขต 1

นั้ฐษา กลิ่งทะเล: การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 (RISK MANAGEMENT OF SCHOOLS IN
TAKSIN SCHOOL CLUSTER UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ภารดี อนันต์นาวี, กศ.ด.,
สถาพร พุททณิกุล, ปร.ด. 94 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของ
โรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตาม
ประสิทธิภาพการทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครื่องชี้และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ซึ่งได้ขนาด
ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) กำหนด
ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์การสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ มีอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .35 - .85 และค่าความเชื่อมั่น .96 สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบที (t-test)
และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการ
Scheffe's method

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านปัจจัยภายนอกที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 และ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติระดับ .05 ยกเว้นด้านกลยุทธ์ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58990030: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATION ADMINISTRATION)

KEYWORDS: THE RISK MANAGEMENT/ SCHOOLS IN TAKSIN SCHOOL CLUSTER/ RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

NATTACHA KLINGTALAY: RISK MANAGEMENT OF SCHOOLS IN TAKSIN SCHOOL CLUSTER UNDER THE RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1. ADVISORY COMMITTEE: PARADEE ANANNAWEE, Ed.D., SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D. 94 P. 2018.

This research aimed to study and compare the risk management of schools in Taksin school cluster under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 as classified by experience, school size and the school type. The sample used in this study consisted of 144 teachers working in schools in Taksin school cluster under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was suggested by the sample size table proposed by Krejcie and Morgan (1970, p. 608). stratified random sampling was employed identify the sample in this study. The research instrument employed for the data collection was a set of rating-scale questionnaire. The power discriminative value of this questionnaire was between .35 - .85 and its reliability was .96. The data was analyzed by Mean, Standard Deviation, *t*-test, One-way ANOVA and Scheffe's method.

The results of the study were as follows:

1. The state of risk management of schools in Taksin school cluster under the Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was found at high level.

2. There are no statistically difference among teachers with different working experiences toward the state of risk management of schools in Taksin school cluster. However, teachers working in different size of schools express different opinion toward the risk management strategies at the statistical significant level of .05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1.....	9
แนวคิด หลักการ ทฤษฎีของการบริหารความเสี่ยง.....	11
การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน.....	27
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
อภิปรายผล.....	68
ข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก.....	82
ภาคผนวก ข.....	86
ภาคผนวก ค.....	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	42
2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตาม ประเภทการทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน.....	48
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน.....	49
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านกลยุทธ์.....	50
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน.....	51
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการเงิน.....	52
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย.....	52
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก.....	53
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงาน.....	54
10 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่ม ตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตาม ประเภทการทำงาน.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน.....	57
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	58
13 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่ม ตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน.....	59
14 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	60
15 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านกลยุทธ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	61
16 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	62
17 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการเงิน จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	62
18 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและ กฎหมาย จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	63
19 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	63
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	การเปรียบเทียบ การบริหารความเสี่ยงของ โรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	65
22	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงของ โรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1..	93

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกระทำทุกอย่างบนโลกนี้ล้วนแล้วแต่มีความเสี่ยงทั้งสิ้น ความเสี่ยงสามารถเกิดขึ้นได้ตั้งแต่ระดับบุคคลไปจนถึงระดับองค์กร จึงทำให้ปัจจุบันนี้แทบทุกองค์กรทั้งภาคธุรกิจเอกชนและภาครัฐ มีการพูดถึงเรื่องความเสี่ยง และการบริหารจัดการความเสี่ยงอยู่เสมอ การที่องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงจะทำให้ผลการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดโอกาสที่จะทำให้เกิดการสูญเสียหรือความเสียหายจากการดำเนินงานได้มากขึ้น การบริหารความเสี่ยง จึงมีความสำคัญหลายประการ คือ ความสอดคล้องกันระหว่างความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และกลยุทธ์ขององค์กร ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ คือ ความไม่แน่นอนโดยรวมที่องค์กรยอมรับได้โดยยังคงให้ธุรกิจสามารถบรรลุเป้าหมาย ความเสี่ยงที่ยอมรับได้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการประเมินทางเลือกในการดำเนินกลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยงช่วยให้ผู้บริหารพิจารณาความเสี่ยงที่ยอมรับได้ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร ทำให้องค์กรสามารถบ่งชี้เหตุการณ์ ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้านการเติบโตและผลตอบแทนของธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงครอบคลุมเหตุการณ์ทั้งหมดที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องจำกัดเพียงแต่สิ่งที่เป็นความเสียหาย จึงช่วยให้ผู้บริหารสามารถบ่งชี้และใช้ประโยชน์จากเหตุการณ์ในเชิงบวกได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังลดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่คาดหวังจากการดำเนินงาน เพราะการบริหารความเสี่ยงช่วยให้องค์กรตระหนักถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในทางเสียหาย ประเมินความเสี่ยง และกำหนดวิธีจัดการ นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงยังช่วยให้เห็นว่าความเสี่ยงมีความเชื่อมโยงกันกับหน่วยงานและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังนั้นการจัดการความเสี่ยงทั้งหมดจึงควรมองความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กร เกิดเป็นการสร้างโอกาสให้กับองค์กร (ไพรัชวอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส, 2547)

การที่องค์กรต่าง ๆ นำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ จะช่วยเป็นหลักประกันในการดำเนินการต่าง ๆ ว่าจะมีการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม การบริหารความเสี่ยง เป็นทิศทางการทำนายอนาคตอย่างมีเหตุผลมีหลักการ และหาวิถีทางลดหรือป้องกัน ความเสียหายอันที่จะเกิดขึ้น ในการทำงานแต่ละขั้นตอนนี้ไว้ล่วงหน้า หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น ๆ ที่ไม่มีการนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ เพราะการที่ได้มีการเตรียมการและตั้งมือรับเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเต็มที่ไว้

ล่วงหน้า ในขณะที่องค์กรอื่นไม่มีการนำแนวคิดของกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาใช้ เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตขึ้น องค์กรเหล่านั้นจะประสบกับปัญหาและ ความเสียหายที่ตามมาโดยยากที่จะแก้ไข ดังนั้น การที่นำ กระบวนการบริหารความเสี่ยงมาช่วยในการบริหารงาน จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการป้องกัน โอกาสที่จะเกิดความสูญเสีย (ชร สุนทรายุทธ, 2550, หน้า 18)

ในปัจจุบันหน่วยงานราชการได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามแผนยุทธศาสตร์อันเป็นกลไกในการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานราชการเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ (นฤมล สอาดโคม, 2550, หน้า 4) อีกทั้งสอดคล้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยงและปรับปรุงระบบควบคุมภายใน รวมไปถึงสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล สถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องจัดทำการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อลดมูลเหตุที่จะเกิดความเสี่ยง ให้ระดับและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ยอมรับ ควบคุม ประเมินและตรวจสอบได้อย่างมีระบบโดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักของสถานศึกษาและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการราชการประจำปีของต้นสังกัด (นฤมล บินหะยีอวัง, 2553, หน้า 4)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดความเสี่ยงให้ควบคุมความเสี่ยงทุกประเภทโดยจำแนกไว้ 4 ประเภท คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านการเงินและความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ นอกจากนี้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เลือกระดับความสำเร็จของการจัดระบบบริหารความเสี่ยงเป็นหัวข้อการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ 17 ที่หน่วยงานในสังกัดต้องดำเนินงานและได้ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยงและปรับปรุงระบบควบคุมภายใน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะมีนโยบายแจ้งให้สถานศึกษาปฏิบัติการจัดการบริหารความเสี่ยงแล้วก็ตาม แต่ก็ยังพบว่ามีการบริหารความเสี่ยงเพียงบางส่วนบางสถานศึกษาไม่ได้จัดการบริหารความเสี่ยงและบางสถานศึกษามีการจัดทำการบริหารความเสี่ยงแต่ไม่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาทั้งหมด (วรกานต์ คนอยู่, 2558)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ได้พบปัญหาจากการดำเนินงาน ได้แก่ การมอบหมายคำสั่งไม่ชัดเจน การจัดทำโครงการตรงตามความต้องการของผู้รับผิดชอบ มากกว่าเกิดจากสภาพปัญหาในการจัดการศึกษา หรือผู้รับผิดชอบบางส่วนไม่จัดทำโครงการก่อน ลงมือปฏิบัติงาน ทำให้ขาดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และการใช้งบประมาณที่ถูกต้องก่อน ได้รับการอนุมัติ ให้ดำเนินการ ขาดการติดตามประเมินผลโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วและไม่มีการรายงานต่อ ผู้บริหารหน่วยงาน การวัดและประเมินผลบางกลุ่มสาระวิชายังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน/ ตัวชี้วัด ตามหลักสูตร ระบบบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ ยังไม่สามารถเบิกจ่ายให้ได้ตามเป้าหมาย รายไตรมาส โดยเฉพาะงบลงทุน มีครูไม่เพียงพอตามเกณฑ์ และขาดครูที่ตรงตามวิชาเอก ทำให้เกิด ปัญหาที่จะทำให้โรงเรียนไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1, 2558)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารความเสี่ยงของ โรงเรียน ในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 เพื่อนำข้อมูลและ ผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาแนวทางในการบริหารงานของ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ให้มีความเสี่ยงลดลง เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ขนาด โรงเรียน และประเภทโรงเรียน

คำถามในการวิจัย

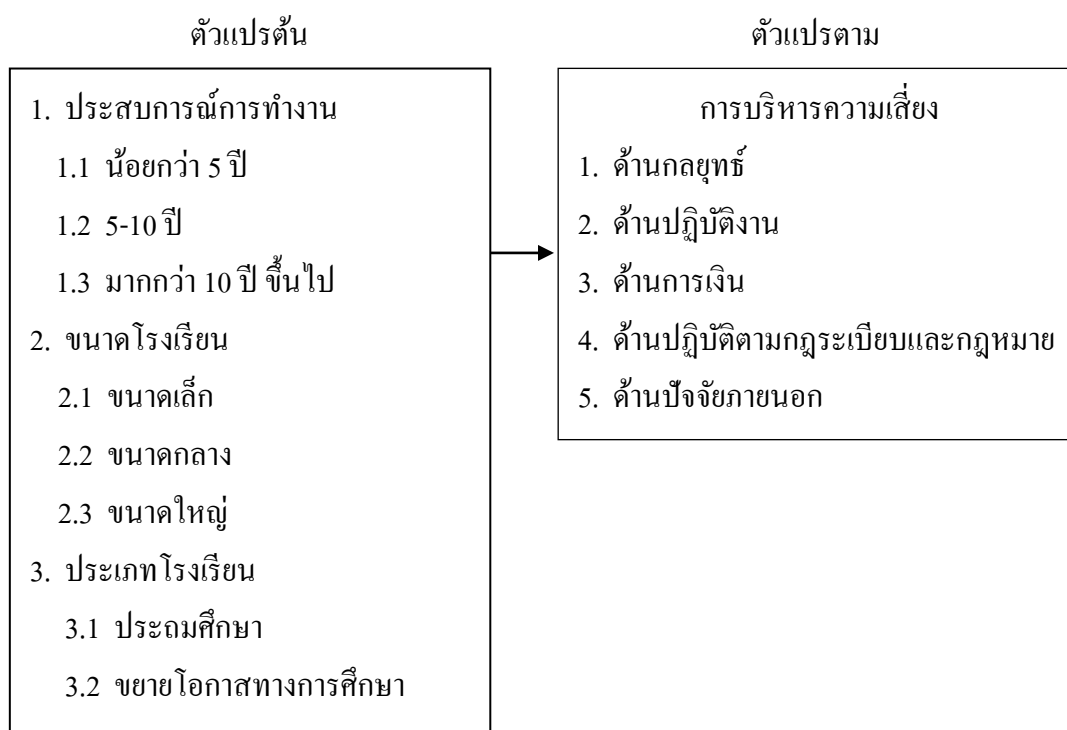
1. การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ตามแนวคิดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ซึ่งมีการบริหารความเสี่ยง 5 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์ ด้านปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านปัจจัยภายนอก โดยศึกษาและเปรียบเทียบตาม ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ให้ทราบถึงระดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน และพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนต่อไป

2. เป็นข้อมูลสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนให้มีการบริหารความเสี่ยงเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ประกอบด้วย การบริหารความเสี่ยง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย และด้านปัจจัยภายนอก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ที่มีรายชื่อในปีการศึกษา 2560 จำนวน 230 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.1.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.1.2 5-10 ปี

3.1.1.3 มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

3.1.2 ขนาดโรงเรียน คือ

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.1.3 ประเภทโรงเรียน

3.1.3.1 ประถมศึกษา

3.1.3.2 ขยายโอกาสทางการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 มี 5 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านกลยุทธ์

3.2.2 ด้านปฏิบัติงาน

3.2.3 ด้านการเงิน

3.2.4 ด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย

3.2.5 ด้านปัจจัยภายนอก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ทางด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน และด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อหรือลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.1 ด้านกลยุทธ์ หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ ความสอดคล้องของแผนกลยุทธ์กับวิสัยทัศน์และพันธกิจ รวมทั้งความเข้าใจและการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างองค์กรและการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน ระบบการบริหารจัดการในการปฏิบัติงานและการบริหารงานบุคลากร กระบวนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานและการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน

1.3 ด้านการเงิน หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการบริหารงบประมาณได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามแผน ความแน่นอนในการใช้งบประมาณ รวมทั้งความถูกต้องในการจัดทำบัญชีการเงิน

1.4 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความเจตนาในการปฏิบัติงานผิดพลาด ผิดระเบียบและทุจริต การเผยแพร่กฎระเบียบที่มีความเหมาะสม ชัดเจน และครอบคลุม รวมทั้งการรับรู้และเข้าใจตรงกันในกฎระเบียบและกฎหมายของบุคลากร

1.5 ด้านปัจจัยภายนอก หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยเกิดจากภายนอกองค์กร ซึ่งเกี่ยวกับความแน่นอนของนโยบายจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ความสูญเสียจากอุบัติเหตุและอุบัติเหตุลักษณะต่าง ๆ

2. การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดการหรือการดำเนินงาน เพื่อลดโอกาสในการเกิดความสูญเสียที่ไม่สามารถควบคุมได้ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร
3. ประสบการณ์การสอน หมายถึงระยะเวลาการปฏิบัติการสอนของครูในโรงเรียน
  - 3.1 น้อยกว่า 5 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอนของครูตั้งแต่บรรจุรับราชการหรือเริ่มทำการสอนจนถึงปัจจุบัน น้อยกว่า 5 ปี
  - 3.2 5-10 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอนของครูตั้งแต่บรรจุรับราชการหรือเริ่มทำการสอนจนถึงปัจจุบัน ตั้งแต่ 5-10 ปี
  - 3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอนของครูตั้งแต่บรรจุรับราชการหรือเริ่มทำการสอนจนถึงปัจจุบัน มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป
4. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจำแนกขนาดโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ
  - 4.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน
  - 4.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 500 คน
  - 4.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป
5. ประเภทโรงเรียน หมายถึง การจำแนกประเภทโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
  - 5.1 ประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย หรือตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
  - 5.2 ขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย หรือตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
6. โรงเรียน หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มตากลิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 รวมทั้งสิ้น 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านดอน โรงเรียนวัดตะพงนอก โรงเรียนชุมชนวัดบ้านแลง โรงเรียนบ้านชะวีก โรงเรียนวัดนาตาขวัญ โรงเรียนบ้านเขาวังม่าน โรงเรียนวัดน้ำคอก โรงเรียนวัดเกาะกลอย โรงเรียนวัดยายดา โรงเรียนบ้านเนินเสาธง โรงเรียนวัดปลวกเหตุ โรงเรียนบ้านหนองจอก โรงเรียนบ้านตะเกราทอง และโรงเรียนวัดช้างชนศิริราษฎร์บำรุง
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 หมายถึง องค์กรทางการศึกษาที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา พ.ศ. 2553 โดยมีเขตพื้นที่บริการในเขต 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระยอง อำเภอ
บ้านค่าย อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอนิคมพัฒนา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารความเสี่ยงของ โรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
2. แนวคิด หลักการ ทฤษฎีของการบริหารความเสี่ยง
3. การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 1/ 24 ถนนบางจาก ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง 21000 ทำหน้าที่ปกครองดูแลสถานศึกษาในเขต อำเภอเมืองระยอง อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านฉาง อำเภอปลวกแดง และอำเภอนิคมพัฒนา มีสถานศึกษาทั้งหมด 116 แห่ง มีผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้งหมด 2,154 คน

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เป็นองค์กรชั้นนำในการบริหาร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาตรฐาน บริการเป็นเลิศ สู่ประชาคมอาเซียน

นิยามวิสัยทัศน์

1. องค์กรชั้นนำ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีการบริหารจัดการ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีเครือข่ายทางการศึกษา ใช้ ICT เป็นเครื่องมือในการบริหาร จัดการและการสื่อสารอย่างรวดเร็ว ทันสมัย
2. บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาตรฐาน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดและสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 บริหารจัดการโดยยึดมาตรฐานประกันคุณภาพภายใน ตามกฎกระทรวง มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 5 มาตรฐาน และนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. บริการเป็นเลิศ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด เต็มใจ
บริการงานในหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เท่าเทียมและเป็นกัลยาณมิตร

4. ผู้ประชาคมอาเซียน หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดจัดการเรียนรู้ที่เน้นบริบทของ
ประเทศในประชาคมอาเซียน เช่น ภาษา สังคม ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ
อาชีพ ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เพื่อสร้างความร่วมมือ ช่วยเหลือ การแลกเปลี่ยน การแข่งขัน พร้อมผู้
ประชาคมโลกต่อไป

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ผู้เรียนมีคุณภาพ
มาตรฐาน เน้นการศึกษาสู่อาชีพและมีศักยภาพในการแข่งขันในประชาคมอาเซียน
2. จัดระบบการบริหารจัดการให้ทันสมัย ตามหลักธรรมาภิบาล
3. จัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
4. พัฒนาบุคลากรให้เกิดความตระหนัก จิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี

เป้าประสงค์

1. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย และได้สมดุล และผู้เรียนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ
และเสมอภาค
3. ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และ
มีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไก
ขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 เน้นการบริหารแบบมี
ส่วนร่วม กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่บุคลากร และสถานศึกษา

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับ ทุกประเภท
- กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียน
ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพ
- กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

โรงเรียนในกลุ่มตากสิน เป็นกลุ่มโรงเรียนที่อยู่ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาทั้งหมด 14 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านคอน โรงเรียนวัดตะพงนอก โรงเรียนชุมชนวัดบ้านแลง โรงเรียนบ้านชะวิก โรงเรียนวัดนาตาขวัญ โรงเรียนบ้านเขาวังม่าน โรงเรียนวัดน้ำคอก โรงเรียนวัดเกาะกลอย โรงเรียนวัดยายดา โรงเรียนบ้านเนินเสาธง โรงเรียนวัดปลวกเกิด โรงเรียนบ้านหนองจอก โรงเรียนบ้านตะเกราทอง วัดช้างชนศิริราษฎร์บำรุง

โดยอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมืองระยอง แบ่งออกเป็นประถมศึกษาจำนวน 12 โรงเรียน และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 2 โรงเรียน ซึ่งทั้งหมดนี้แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 9 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 3 โรงเรียน มีโรงเรียนวัดบ้านคอนเป็นโรงเรียนแกนนำ กลุ่มตากสินมีจำนวนผู้บริหาร 14 คน จำนวนครู 230 คน และจำนวนนักเรียน 4,430 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1, 2560)

แนวคิด หลักการ และทฤษฎีของการบริหารความเสี่ยง

ความหมายของความเสี่ยง

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความเสี่ยง ดังนี้

จิระพงษ์ พิพัฒน์ภิงค์ (2550) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ซึ่งจะมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ สามารถวัดได้จากผลกระทบที่จะตามมาและความเป็นไปได้ในการเกิด หรืออาจกล่าวได้โดยสรุปว่า ความเสี่ยงคือ สิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้นแล้ว จะทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เจริญ เกษภูวาลัย (2550, หน้า 2) กล่าวว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่เป็นส่วนผสมอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ที่มีแฝงแทรกอยู่ในทุกๆกิจกรรมการดำเนินงาน และเป็นองค์ประกอบสำคัญของทุกๆการตัดสินใจของฝ่ายจัดการที่อาจส่งผลลัพธ์สุดท้ายออกมาในทางลบ ซึ่งหมายถึงโอกาสที่องค์กรจะประสบผลขาดทุนหรือการดำเนินงานล้มเหลว หรือในทางบวกซึ่งหมายถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้

ชัยเสถียร พรหมศรี (250) ได้สรุปไว้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่บางสิ่งบางอย่างอาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสิ่งที่เป็นอันตรายหรือคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อแผนงานต่าง ๆ

ธรร สุนทรายุทธ (2550, หน้า 152) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ความเสี่ยง คือ เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายหรือความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร หรือหน่วยงานนั้น ๆ

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของความเสี่ยงว่า หมายถึง ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้น และส่งผลให้องค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นภาพร บุญฤทธิ์ (2558) ได้สรุปว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย ก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสในการบรรลุเป้าหมายที่องค์กรที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อหรือลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ประเภทของความเสี่ยง

นักวิชาการและหน่วยงาน ได้แบ่งประเภทของความเสี่ยง ดังนี้

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (2545, หน้า 9-10) จำแนกประเภทของความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ โดยอาศัยแหล่งกำเนิดเป็นเกณฑ์ ดังนี้

1. ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน

1.1 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational risk) เป็นความเสี่ยงในเรื่องของการดำเนินงาน ระบบการทำงานและสิ่งสนับสนุนในการทำงานไม่เอื้ออำนวย เป็นต้น

1.2 ความเสี่ยงด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human resource risk) คือ ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากบุคลากรมีทักษะความรู้และความสามารถไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานหรือขาดการฝึกอบรม ขาดการพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญเพิ่มขึ้น รวมทั้งความประมาทเลินเล่อของผู้ดำเนินการ

1.3 ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risk) เป็นความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความไม่พร้อมในเรื่องการเงินต่าง ๆ เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน เป็นต้น

1.4 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) ความเสี่ยงในกลยุทธ์การบริหารงาน เช่น การบริหารงานและนโยบายของผู้บริหารแต่ละคนไม่สอดคล้องกัน ฝ่ายบริหารมีอิทธิพลครอบงำการดำเนินการ เป็นต้น

2. ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

2.1 ความเสี่ยงทางการแข่งขัน (Competitive risk) ความเสี่ยงจากสภาวะการแข่งขัน เช่น มีคู่แข่งใหม่เข้าสู่ตลาด มีผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ ๆ เกิดขึ้น หรือมีการนำเอาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้

2.2 ความเสี่ยงจากคู่ค้า (Supplier/ customer risk) เช่น บริษัทผู้ส่งมอบสินค้าให้ล่าช้ากว่ากำหนดหรือบริษัทคู่ค้ามีศักยภาพในการทำงานไม่เหมาะสมดีพอหรือความเสี่ยงจากลูกค้า เช่น ราคาลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

2.3 ความเสี่ยงทางด้านกฎหมาย (Regulatory/ legal risk) คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบราชการ กฎหมายหรือกฎระเบียบขององค์กร

2.4 ความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง (Economic/ political risk) คือ ความเสี่ยงจากสถานะเศรษฐกิจ และการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลง

สงวน ช้างฉัตร (2547, หน้า 3) ได้แบ่งประเภทของความเสี่ยงไว้ 4 ด้าน คือ 1) ความเสี่ยงด้านระบบ การจัดการความเสี่ยงประเภทนี้อาจเกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น การเมือง การดำเนินการผิดกฎหมาย การถูกฟ้องร้อง ฯลฯ 2) ความเสี่ยงด้านกำหนดเวลาการดำเนินงาน โครงการ ความเสี่ยงประเภทนี้ คือ การไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเวลาที่กำหนดภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรซึ่งเกี่ยวข้องกับทั้งเวลา คน เงิน และวัสดุ ความเสี่ยงนี้จะคล้ายกับด้านระบบการจัดการ แต่จะมีจุดเน้นมากกว่า เช่น จะร่วมมือกันแก้ปัญหาในขั้นตอนสุดท้ายของการกำหนดการดำเนินงานเมื่อสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เกิดขึ้น คือ เวลาและทรัพยากรลดน้อยลงได้อย่างไร 3) ความเสี่ยงด้านค่าใช้จ่าย ความเสี่ยงประเภทนี้คือ ไม่มีงบประมาณเพื่อทำงานตามที่มอบหมายภายในเวลาที่กำหนดไว้ซึ่งอาจเกิดจากการประมาณการค่าใช้จ่ายของกิจกรรมต่างๆ ผิดพลาด กำหนดราคาผิดพลาดและตัดสินใจผิดพลาด 4) ความเสี่ยงด้านเทคนิค ความเสี่ยงประเภทนี้เป็นความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการของหน่วยงานผู้ซื้อคือ ระบบงานจะไม่สามารถดำเนินงานได้ตามข้อกำหนดหรือความต้องการของผู้ซื้อ อย่างไรก็ตาม สงวน ช้างฉัตร ได้แบ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงไว้ 4 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ คือ ข้อจำกัดด้านทุนความไม่แน่นอนในการสนับสนุน เงินทุน ด้านกำหนดการปฏิบัติการเป็นความไม่แน่นอนของค่าครุภัณฑ์และวัสดุ ความผิดพลาดด้านการคำนวณค่าใช้จ่าย

ทร สุนทรายุทธ (2550, หน้า 167-171) ได้แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความเสี่ยงโดยทั่วไป (General categories of risk) เป็นการมองความเสี่ยงโดยภาพรวมขององค์กรนั้น ๆ อาจมองลึกลงไปต่อว่าจะมีความเสี่ยงต่อด้านใดบ้าง ดังนี้

1.1 ความเสี่ยงที่เกิดจากขนาดขององค์กร ขนาดขององค์กรจะเป็นตัวชี้วัดของโอกาสจะเกิดความเสี่ยง กล่าวคือ องค์กรที่มีการแบ่งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก เช่น โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ นักเรียนจำนวนมาก ระบบการบริหารจัดการย่อมยุ่งยากมากยิ่งขึ้นด้วย กล่าวคือ งบประมาณ บุคลากรและการจัดการย่อมเปลี่ยนไปตามขนาด แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการ จากการสำรวจงานวิจัยที่ศึกษาอย่างไรรู้ นั้น ส่วนมากไม่พบว่าขนาดจะมีปัญหาการบริหารจัดการมากนัก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าขนาดขององค์กรจะสัมพันธ์กับผู้บริหาร เพราะผู้บริหารที่มีความสามารถมักจะอยู่ในหน่วยงานที่มีขนาดใหญ่

1.2 ความเสี่ยงที่เกิดจากความสลับซับซ้อน ความสลับซับซ้อนละเอียดอ่อนยุ่งยาก ย่อมมีโอกาสเกิดความเสี่ยงได้มากกว่าวิธีแก้ความเสี่ยงแบบกำปั้นทุบดิน ก็คือ อย่าให้องค์กร

มีความสลับซับซ้อนมากนัก นักบริหารจัดการทราบกันดีว่าการทำสายการบังคับบัญชาที่ไม่สลับซับซ้อนไม่เป็นรูปแบบหรือพิธีการ ต้องกล้าเผชิญกับความเป็นจริง ต้องรู้สึกได้เร็ว นักวิชาการด้านนี้มักจะต่อต้านระบบราชการที่มีองค์กรแบบทางการมากเกินไป จนลืมนึกถึงความสำเร็จของงาน อาจกล่าวได้ว่า องค์กรระบบราชการเป็นองค์กรที่ใหญ่สลับซับซ้อนดูเหมือนไม่มีอะไรจะเสี่ยงมากนัก เพราะมีกฎระเบียบเป็นตัวกำหนดแต่ก็จะพบว่า องค์กรราชการที่มีขนาดใหญ่มักมีความเสี่ยงสูงมาก

1.3 ความเสี่ยงที่เกิดจากคุณภาพของระบบควบคุมภายในองค์กรที่มีการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล (Good governance) จะต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของภาครัฐ กล่าวคือ จะต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายใน โดยมีคณะกรรมการผู้ตรวจสอบ (Audit committee) และอื่น ๆ ดูเหมือนว่ายังมีระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับมากขึ้นเท่าใด โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในเรื่องคุณภาพของการควบคุมภายในก็จะยิ่งมีมากขึ้น เพราะการออกแบบระบบควบคุมภายในและผลการปฏิบัติตามระบบควบคุมภายในที่กำหนดไว้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลลัพธ์ที่ออกมาในการควบคุมภายในที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ผลการละเมิดไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ย่อมเป็นความเสี่ยงที่ทำความเสี่ยงต่อองค์กรได้

1.4 ความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราการเจริญเติบโตขององค์กร อัตราการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว บางองค์กรเป็นแบบก้าวกระโดดย่อมนำมาซึ่งการบริหารจัดการอาจจะต้องเร่งรีบทำงาน แข่งขันกับเวลา ระบบที่มีอยู่อาจจะต้องปรับปรุงให้ทันต้องรีบทำรีบตัดสินใจ บางครั้งก็นำมาซึ่งความผิดพลาดได้

1.5 ความเสี่ยงที่เกิดจากความสามารถของฝ่ายบริหารความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กรจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น อาจขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้บริหารเป็นสำคัญ ในทางองค์กรอาจจะระบุว่า เพราะฝีมือผู้บริหารองค์กรจึงเจริญก้าวหน้าเพราะการวัดความสามารถผู้บริหารบางครั้งก็วัดค่อนข้างยาก เพราะมีองค์ประกอบความสำเร็จมาจากแหล่งต่างๆ มากมายและเป้าหมายขององค์กรเป็นเป้าหมายที่กว้างและคลุมเครือ

1.6 ความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตทางการบริหาร การทุจริตทางการบริหารจัดการเป็นความเสี่ยงที่อันตรายอย่างยิ่ง เพราะเกิดจากการกระทำของผู้บริหารที่ทุจริต ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของตน หากอยู่ในขั้นรุนแรงแล้วนับว่า เป็นความเสี่ยงอยู่ในขีดอันตรายพร้อมจะทำให้องค์กรถึงขั้นล่มสลายไปได้

1.7 ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อม การควบคุมเปลี่ยนแปลง หากสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในเปลี่ยนแปลงไป ย่อมส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสี่ยงต่อองค์กรได้

1.8 ความเสี่ยงที่เกิดจากบุคลากรขาดคุณภาพ ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับบุคคล หากบุคลากรในหน่วยงานมีคุณภาพ งานต่าง ๆ ก็สัมฤทธิ์ผล ในทางตรงข้ามหากบุคลากรขาด ความรู้ความสามารถ ขาดจรรยาบรรณแล้ว นับว่าเป็นความเสี่ยงอย่างร้ายแรงขององค์กรที่จะก่อให้เกิด อาการของความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร ท้ายสุดก็จะนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ ขาดการควบคุม เกิดการแตกสามัคคี แบ่งพรรคแบ่งพวก ดังนั้น ควรให้ความสนใจในกระบวนการ สรรหาให้มาก ให้ได้คนดี คนเก่งเข้ามาทำงาน

1.9 ความเสี่ยงที่เกิดจากผลการดำเนินงานไม่ดี ผู้บริหารที่ละเลยไม่ให้ความสำคัญต่อ การพิจารณาผลการดำเนินงานที่ไม่น่าพอใจ หรือปล่อยให้การดำเนินงานของบุคลากรที่ไม่มี ประสิทธิภาพ ไม่มีการดำเนินการหรือมีก็ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งยังจะนำซึ่งความสูญเปล่าของ ค่าใช้จ่ายในองค์กรนั้น

1.10 ความเสี่ยงที่เกิดจากรัฐ องค์กรอาจถูกอิทธิพลจากภายนอกที่เกิดจากการ ดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงหรือทางอ้อมต่อภารกิจขององค์กรนั้นๆ

2. ความเสี่ยงโดยเฉพาะพื้นที่ การจำแนกประเภทความเสี่ยงอีกทางหนึ่งคือ การพิจารณา ลักษณะความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ (Area) ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทขององค์กร ลักษณะ โครงสร้างการจัดการองค์กรเป็นอย่างไร แล้วมุ่งแบบความเสี่ยงตามประเภท และพื้นที่หรือขอบข่าย ขององค์กรนั้นๆ ลักษณะความเสี่ยงที่สำคัญในพื้นที่มี ดังนี้

2.1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในบรรดาทรัพยากรทั้งหลายต้องถือว่าทรัพยากร มนุษย์มีความสำคัญสูงสุดและถือว่าเสี่ยงมากที่สุดในระดับประถมและมัธยมศึกษาชั้นนั้น มักจะพบ ปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนระดับอุดมศึกษาจะเป็นเรื่องของคุณภาพของ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย การพัฒนาและการฝึกอบรม การให้รางวัลและการลงโทษ

2.2 การบริหารการเงิน (Financial management) การดำเนินกิจกรรมทั้งหลายต้อง อาศัยปัจจัยเงินเป็นหลัก ความเสี่ยงของพื้นที่การเงินการบัญชี อาจเกิดขึ้นได้หลากหลาย โดยเฉพาะ ความเสี่ยงในทุกระดับการศึกษา เช่น ความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยของเงินสดและทรัพย์สิน การทุจริตรายงานการเงิน การขาดงบประมาณ การใช้จ่ายเงินกับผลที่ได้รับ

2.3 การบริหารสินทรัพย์

2.3.1 การจัดซื้อจัดหา มักจะมีปัญหาทุจริตคอร์รัปชันหรือการขักขอก น้อ โกง ความเสี่ยงในพื้นที่อันสำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงเรื่องคุณภาพ ความเสี่ยงเรื่องคุณลักษณะ ความเสี่ยง เรื่องการกำหนดราคา ความเสี่ยงเรื่องผู้ขาย ความเสี่ยงจากระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย อิเล็กทรอนิกส์ (E-procurement) ความเสี่ยงจากการทุจริต

2.3.2 การบริหารงานพัสดุและครุภัณฑ์ การบริหารพัสดุเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการจัดซื้อจัดหาโอกาสเสี่ยงตามพื้นที่ ได้แก่ การรับสินบนหรือคอร์รัปชัน ผู้ขายมีปัญหา พัสดูล้ำสมัย ระบบการควบคุมพัสดุมีจุดอ่อน ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานพัสดุ ครุภัณฑ์ยังแบ่งด้วยความหุรหระ ความฟุ่มเฟือย ความสูญเปล่า การสูญโอกาสอีกด้วย

2.4 การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการ การบริหารและการจัดการนับว่ามีส่วนสำคัญหนึ่งที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ นวัตกรรมคือ สิ่งใหม่ ๆ ที่นำเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร การรวมอำนาจ การกระจายอำนาจ รวมถึงการบริหารองค์กร เป็นฐานและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการนับว่ามีความสำคัญ ความเสี่ยงที่สำคัญในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาใช้คือ ความถูกต้องเหมาะสมกับการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ ความถูกต้องของข้อมูล การเปลี่ยนแปลงจากระบบเดิมเข้าสู่ระบบใหม่ การเข้าถึงผู้ใช้ที่ไม่ได้รับมอบหมาย ความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ ไวรัส คอมพิวเตอร์ การทุจริต การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

อัจฉริยา อนันตพงษ์ (2550, หน้า 6-7) จำแนกประเภทของความเสี่ยงออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน มี 3 ประเภท คือ

1.1 ความเสี่ยงจากการเงิน (Financial risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพทางการเงิน เช่น งบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอ หรือไม่เหมาะสม การขาดสภาพคล่องทางการเงิน

1.2 ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน (Operational risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากระบบการปฏิบัติงาน การบริหารการดำเนินงาน รวมถึงระบบการบริหารบุคคล (Human resource) เช่น การวางระบบการปฏิบัติงานในการรับช่วงงานไม่มีความต่อเนื่อง สิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมกับการใช้งาน บุคลากรขาดความรู้/ ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน และการลดจำนวนบุคลากรภายในองค์กร

1.3 ความเสี่ยงในด้านนโยบายหรือกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยง (Policy/ strategic risk) เช่น นโยบายของผู้บริหารแต่ละส่วนงานไม่มีความสอดคล้องกัน เพราะไม่คำนึงถึงนโยบายหรือวิสัยทัศน์ในภาพรวมขององค์กรเป็นหลัก หรือเน้นกลยุทธ์เดิม โดยไม่มีการปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือการให้คู่สัญญาปฏิบัติงานที่สำคัญขององค์กร

2. ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก มี 4 ประเภท คือ

2.1 ความเสี่ยงจากการแข่งขัน (Competitive risk) เช่น ความเสี่ยงจากการที่มีคู่แข่งขึ้นในลักษณะงานที่ใกล้เคียงกันเกิดขึ้นใหม่ ความเสี่ยงจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ต้องพัฒนาเพื่อแข่งขันกับเทคโนโลยีด้วย

2.2 ความเสี่ยงจากผู้ขายหรือผู้ให้บริการ (Supplier risk) เช่น บริษัทส่งมอบสินค้าหรือบริการล่าช้ากว่ากำหนด หรือคู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามสัญญา

2.3 ความเสี่ยงจากกฎ ระเบียบ (Regulatory risk) เช่น มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ

2.4 ความเสี่ยงจากภาวะเศรษฐกิจ หรือการเมือง (Economic/ policy risk) เช่น ความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาน้ำมัน ทำให้ต้นทุนสินค้าเปลี่ยนแปลง ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) จำแนกความเสี่ยงได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมาย และพันธกิจในภาพรวม โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอก ส่งผลต่อกลยุทธ์ ที่กำหนดไว้ ไม่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์/ วิสัยทัศน์ หรือเกิดจากการกำหนดกลยุทธ์ที่ขาดการมีส่วนร่วม จากภาคประชาชน หรือการร่วมมือกับองค์กรอิสระ ทำให้โครงการขาดการยอมรับ และโครงการไม่ได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง หรือ เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาด หรือนำการตัดสินใจนั้นมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง

2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/ กระบวนการเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการ

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้อง กับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และ การจัดทำรายงาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือ ความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญา ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สรุปได้ว่า ประเภทของความเสียง แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. ความเสียงด้านกลยุทธ์
2. ความเสียงด้านการปฏิบัติงาน
3. ความเสียงด้านการเงิน
4. ความเสียงด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบ และกฎหมาย
5. ความเสียงด้านปัจจัยภายนอก

ความหมายของการบริหารความเสียง

นักวิชาการและหน่วยงาน ได้ให้ความหมายของการบริหารความเสียง ดังนี้

ธ สุนทรายุทธ (2550) การบริหารความเสียง คือ การเสริมสร้างป้องกันและขยายคุณค่าของผู้เกี่ยวข้อง โดยการบริหารจัดการความไม่แน่นอนเหล่านี้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร

นฤมล สะอาดโหม (2550, หน้า 23) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การบริหารความเสียง คือ การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุและโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียง เพื่อให้ระดับของความเสียงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

สงวน ช้างฉัตร (2550, หน้า 19-20) การบริหารความเสียง หมายถึง กระบวนการในการป้องกันอำนาจและทรัพย์สินที่ได้มาขององค์กร โดยการลดโอกาสของการสูญเสียซึ่งมาจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ นอกจากนี้การบริหารความเสียงยังเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี โดยการให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความเสียงและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะต้องตื่นตัวต่อความเสียงที่มีต่อองค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2550) การบริหารความเสียง คือ วิธีบริหารจัดการที่เป็นไปเพื่อการคาดการณ์และลดผลเสียของความไม่แน่นอนที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ใด โดยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ปสุตา โอษฐ์จันทร์ศรี (2556) การบริหารความเสียง หมายถึง การจัดกระบวนการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายโดยมีการวางแผน วิเคราะห์ กำกับ พัฒนาทางเลือกในการบริหารความเสียง ตรวจสอบติดตามและควบคุมอย่างเป็นระบบ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดกระบวนการดำเนินงาน เพื่อลดโอกาส ความสูญเสียที่มาจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ไม่สามารถควบคุมได้ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

นักวิชาการและหน่วยงาน ได้สรุปความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง ดังนี้
เจนเนตร มณีนาค (2548, หน้า 8) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญของการบริหาร ความเสี่ยงไว้ว่า

1. เพื่อให้ผลการดำเนินงานของบริษัท เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ส่งเสริมความมั่นคงและลดความผันผวนของรายได้ อันจะทำให้องค์กรเติบโตอย่างมี

เสถียรภาพ

3. ลดโอกาสที่จะทำให้เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน
4. เพิ่มคุณค่าให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้อง
5. เพื่อให้เกิดการบูรณาการ (Integration) กับระบบงานอื่นได้ดีกว่าเดิม

ธ สุนทรายุทธ (2550, หน้า 153) ได้สรุปความสำคัญของการป้องกันความเสี่ยงไว้ว่า

1. เพื่อให้ผลการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้
2. เพื่อส่งเสริมความมั่นคงและลดความผันผวนของรายได้ อันจะทำให้องค์กรเติบโต

อย่างมีเสถียรภาพ

3. ลดโอกาสที่จะทำให้เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน
4. เพิ่มคุณค่าให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง
5. เพื่อให้เกิดการบูรณาการ กับระบบงานอื่นได้ดีกว่าเดิม

การรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการ บริหารความเสี่ยงว่า

1. การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ ตั้งไว้

2. ลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ต่าง ๆ
3. เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร
4. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
5. ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง มีความสำคัญคือ

1. เพื่อให้ผลการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. เพื่อส่งเสริมความมั่นคงและลดความผันผวนของรายได้ อันจะทำให้องค์กรเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

3. เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร

4. ลดโอกาสที่จะทำให้เกิดการสูญเสียหรือความเสียหายจากการดำเนินงาน

5. เพิ่มคุณค่าให้กับบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง

6. เพื่อให้เกิดการบูรณาการ กับระบบงานอื่น ได้ดีกว่าเดิม

7. ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

นักวิชาการได้สรุปกระบวนการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

สมชาย ไตรรัตนภิรมย์ (2549, หน้า 12) ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการบริหารความเสี่ยง (Risk management planning) ประกอบด้วย การตัดสินใจว่าจะวางแผนการบริหารกิจกรรมโครงการอย่างไร โดยการทบทวนขอบเขตของโครงการ การวางแผนการบริหารโครงการ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรและทรัพยากรองค์กร ซึ่งผู้ร่วมโครงการสามารถอธิบายและวิเคราะห์การจัดการความเสี่ยง กิจกรรมในแต่ละโครงการ ผลผลิตหลักของการบริหารนี้คือแผนการจัดการความเสี่ยง

2. การจำแนกความเสี่ยง (Risk identification) ประกอบด้วย ข้อกำหนดที่มีต่อผลกระทบของโครงการและลักษณะข้อมูลเอกสารแต่ละโครงการ ผลผลิตหลักของกระบวนการนี้คือการเริ่มต้นด้วยการลงทะเบียนความเสี่ยง

3. การวิเคราะห์คุณภาพความเสี่ยง (Qualitative risk analysis) ประกอบด้วย การ จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง ซึ่งขึ้นอยู่กับความน่าจะเป็นและผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังการจำแนกความเสี่ยงแล้ว ทีมความเสี่ยงสามารถใช้เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดลำดับความเสี่ยงและการจัดการข้อมูลการลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัย ผลผลิตหลักในขั้นตอนนี้ก็คือการ Update การลงทะเบียนข้อมูลความเสี่ยงให้ทันต่อเวลาเสมอ

4. การวิเคราะห์ปริมาณความเสี่ยง (Quantitative risk analysis) ประกอบด้วย การประเมินค่าผลกระทบของความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์ของโครงการออกมาเป็นจำนวนหรือตัวเลข ผลผลิตหลักของกระบวนการนี้ เช่นเดียวกับการลงทะเบียนหลักเพื่อให้ทันต่อเวลา

5. การวางแผนเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับความเสี่ยง (Risk response planning) ประกอบด้วย การนำขั้นตอนมาใช้ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในความสำเร็จและเป็นการลดภาวะคุกคามที่จะพบจากเป้าหมายโครงการ การใช้ผลผลิตต่าง ๆ ตามขั้นตอนที่ผ่านมา

6. การควบคุมและการติดตามความเสี่ยง (Risk monitoring and control) ประกอบด้วย การจำแนกการติดตามความเสี่ยงและความเสี่ยงที่เหลืออยู่ การจำแนกความเสี่ยงใหม่ การจัดแยกแผนการเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงและการประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์การจัดการ ความเสี่ยงที่ไร้อคติโครงการ ผลผลิตหลักของกระบวนการนี้คือ การให้คำแนะนำ/ การให้การรับรอง และการป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้น ความต้องการการเปลี่ยนแปลงและการลงทะเบียนความเสี่ยงให้ทันสมัยอยู่เสมอรวมทั้งการวางแผนการบริหารโครงการ และกระบวนการจัดการ ทรัพยากรของโครงการ

ธร สุนทรายุทธ (2550, หน้า 173) กล่าวว่า การตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับจะต้องเผชิญกับความเสี่ยง การที่จะต้องเผชิญและต้องเอาชนะความเสี่ยงได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และเข้าใจวงจรความเสี่ยง (Risk cycle model) เพื่อจะได้นำมาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ การที่มีต้นแบบความเสี่ยงทำให้ผู้บริหารได้มองเห็นภาพรวมของความเสี่ยงทั้งหมด รวมทั้งการนำผลการปฏิบัติตามต้นแบบวงจรความเสี่ยงมาวางแผนการตรวจสอบต้นแบบวงจรความเสี่ยง ประกอบด้วย

1. ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์การ (Understanding key organization objectives) เพื่อให้บุคลากรทุกคนได้เข้าใจทิศทางและจุดมุ่งหมายการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์การ ต้องอาศัยการสนับสนุนจากองค์ประกอบของวัตถุประสงค์หลัก ซึ่งประกอบด้วย

1.1 นโยบาย (Policies) เป็นข้อเสนอแนะกว้าง ๆ ที่กำหนดขึ้น เพื่อช่วยเหลือผู้บริหารในการพิจารณาจุดมุ่งหมายเชิงกลยุทธ์ และวัตถุประสงค์ตลอดจน กำหนดแนวทางการปฏิบัติการควบคุม

1.2 กระบวนการปฏิบัติ (Procedures) เป็นชุดงานย่อยของนโยบายที่อธิบายถึงวิธีปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอน เพื่อให้มั่นใจนโยบายประสบความสำเร็จ เป็นวิธีการที่เลือกไว้โดยเฉพาะหรือที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานสำหรับการดำเนินงานในอนาคต วิธีการปฏิบัติอาจจะระบุให้เห็นถึงลำดับขั้นตอนของการทำงานที่บุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องอยู่จะต้องกระทำเพื่อให้บรรลุถึงสิ่งที่มุ่งหวังเอาไว้

1.3 กฎข้อบังคับ (Rules) เป็นชุดงานย่อยของนโยบาย เช่นเดียวกับวิธีปฏิบัติโดยที่กฎข้อบังคับจะเป็นข้อกำหนดให้กระทำหรือห้ามมิให้กระทำตามเงื่อนไขที่กำหนดนั้น กฎข้อบังคับจะต่างกับวิธีปฏิบัติตรงที่กฎข้อบังคับไม่บ่งบอกถึงวิธีปฏิบัติที่เป็นลำดับขั้นตอน

1.4 กลยุทธ์ (Strategies) เป็นส่วนผสมของเป้าหมายและนโยบายหลักที่สำคัญที่จะทำให้เกิดผลโดยเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่ต้องการ ภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดของทรัพยากร กลยุทธ์อาจจัดเป็นแผนใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมักใช้ในความหมายที่คลุมถึงแผนงานใหญ่ทั้งหมดของ

องค์กร หรือส่วนใหญ่ของงาน การจัดทำแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการของการตัดสินใจเลือก
สิ่งต่าง ๆ เพื่อมาดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. การสำรวจความเสี่ยง (Risk survey) ผู้บริหารควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบขึ้น
โดยเฉพาะทำหน้าที่สำรวจความเสี่ยงอาจเป็น

2.1 ฝ่ายตรวจสอบหรือผู้ตรวจสอบภายใน

2.2 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ เป็นฝ่ายบริหารความเสี่ยง

2.3 มอบหมายให้มีคณะทำงานจากผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นคณะทำงาน

เฉพาะกิจ จนกว่ากิจกรรมการสำรวจความเสี่ยงแต่ละครั้งจนแล้วเสร็จ แหล่งข้อมูลที่จะสำรวจ
อาจมาได้ 2 ทาง คือ

2.3.1 ข้อมูลภายใน ได้แก่ ระบบงาน รายงานต่าง ๆ ระเบียบ คำสั่ง ตัวเลขสถิติ
หรือจากการสัมภาษณ์บุคคลภายในองค์กร

2.3.2 ข้อมูลภายนอก อันได้แก่ การติดต่อขอเอกสาร ข้อมูลข่าวสารหรือสถิติจาก
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือพิมพ์ หรือจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

3. การค้นหาและระบุความเสี่ยง (Risk identification) เป็นการค้นหาความเสี่ยงที่
ต้องการจากข้อมูลต่าง ๆ

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรง กับความเสี่ยงของกิจกรรมนั้น ๆ
เช่น วัตถุประสงค์ค้นหาความเสี่ยงเรื่องการเงิน

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวเลข แต่เป็นข้อมูลสนับสนุน
สามารถนำมาเชื่อมโยงให้เห็นสาเหตุ

4. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk analysis) การวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับลักษณะความเสี่ยงและ
ชนิดของเครื่องมือที่จะพิจารณาใช้ในการวิเคราะห์ ที่นิยมกัน คือ การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ
(Comparative analysis) เทคนิคการวิเคราะห์ เช่น เทคนิคก้างปลา การทดสอบอย่างมีเหตุผล เป็นต้น
การวิเคราะห์เป็นเรื่องของการเปรียบเทียบระหว่างเรื่องของการคาดหวัง (Expectation) กับข้อมูลจริง
(Real data) เพื่อทำการระบุให้ทราบถึงเรื่อง ความผิดปกติที่เบี่ยงเบน ไปจากที่คาดหมายไว้ การแสดง
ให้เห็นถึงความผิดปกติที่ไม่คาดคิด รายการที่ไม่เป็นไปตามปกติธรรมดา ผลการวิเคราะห์นำไป
ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงต่อไป

5. การประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง (Risk assessing and ranking) การประเมิน
ความเสี่ยง ความเสี่ยงมีทั้งรูปธรรมและนามธรรม แต่หลักการประเมินจะต้องทำให้เห็นถึงความ
ชัดเจน แปลผลออกมาเป็นเชิงรูปธรรมที่สัมผัสได้ วัดได้ กล่าวคือ วัดเป็นจำนวนได้และวัดเป็น
เวลาได้ การจัดลำดับความเสี่ยง อาจจัดเป็น

A = ความเสี่ยงสูง (High)

B = ความเสี่ยงปานกลาง (Medium)

C = ความเสี่ยงต่ำ (Low)

เมื่อสรุปผลออกมาได้แล้ว จึงนำไปบริหารความเสี่ยงต่อไป

6. การบริหารความเสี่ยง (Risk management) การบริหารความเสี่ยง ถือเป็นหัวใจของความสำเร็จขององค์กรโดยตรง ทั้งนี้เพราะความเสี่ยงเป็นอุปสรรคสำคัญ ต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดการที่ต้องรับผิดชอบบริหารความเสี่ยง ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยมีหลักการดังนี้

6.1 การยอมรับความเสี่ยง กลยุทธ์ที่สำคัญในการบริหารความเสี่ยงคือ จะต้องยึดหลักการเปรียบเทียบต้นทุน (Cost) ในการจัดการความเสี่ยงกับผลประโยชน์ (Benefit) ที่จะได้รับจากการไม่มีความเสี่ยงนั้น ที่จะต้องให้มีความคุ้มค่า (เจริญ เจษฎาวิสัย, 2546, หน้า 80) หากเมื่อใดหากเกิดความไม่คุ้มค่าที่จะต้องมาคอยกำจัดความเสี่ยงนั้น หรือคอยป้องกันความเสี่ยงนั้น ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Acceptable risk) ที่ไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการควบคุม

6.2 การถ่ายโอนความเสี่ยง ความเสี่ยงบางอย่างไม่สามารถป้องกันได้ ซึ่งเกิดขึ้นได้เสมอ วิธีที่ผู้บริหารใช้บ่อย ๆ ได้แก่ วิธีการถ่ายโอนความเสี่ยงไปที่อื่น โดยการทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัย หรือประกันชีวิตให้กับบุคลากร เป็นต้น

6.3 การวางระบบควบคุมภายใน การออกแบบควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันความเสี่ยงลักษณะต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดและเกิดประสิทธิผล เช่น สร้างระบบการตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ

7. การตรวจสอบความเสี่ยง (Risk audit) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม กำกับ และติดตามผลว่ากลไกการบริหารความเสี่ยงมีการปฏิบัติตามหรือไม่เพียงใด โดย

7.1 การสอบทานความเสี่ยงและการควบคุมภายใน โดยใช้การตรวจสอบภายใน (Internal auditors) เพื่อเป็นการตรวจสอบความเสี่ยงที่เริ่มต้นได้

7.2 การประเมินควบคุมภายใน ตามปกติความเสี่ยงจะเกิดก็ต่อเมื่อการควบคุมที่หละหลวมหากมีสูง ย่อมเกิดความเสี่ยงสูง ในทางตรงข้ามหากที่ใดมีความเสี่ยงต่ำการควบคุมภายในมักมีความเข้มงวดมาก

7.3 การวางมาตรการปรับปรุงแก้ไข เมื่อพบจุดอ่อนของการควบคุมจะต้องมีการวางมาตรการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

7.4 การสร้างสัญญาณเตือนภัย กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ดีจะต้องมีแบบเตือนภัยที่ดี มีประสิทธิภาพ เมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงใดๆ ขึ้น ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบการบริหารความเสี่ยง จะต้องสามารถเตรียมการรับมือได้ล่วงหน้า เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้

ราชศักดิ์ กงศาสวัสดิ์ (2551, หน้า 38-39) ได้สรุปขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยงดังนี้

1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง
2. ค้นหาความเสี่ยง
3. วิเคราะห์ความเสี่ยง
4. ประเมินและจัดอันดับความเสี่ยง
5. บริหารและจัดการความเสี่ยง
6. ตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2551) ได้ออกแบบขั้นตอนในการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1. การจัดตั้งผู้บริหารความเสี่ยง และคณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์กร
2. การกำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายการบริหารความเสี่ยง
3. การระบุความเสี่ยง
4. การประเมินความเสี่ยง
5. การประเมินมาตรฐานการควบคุม
6. การบริหารความเสี่ยง
7. การรายงาน
8. การติดตามและทบทวน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 111) กำหนดไว้ว่า ส่วนราชการต้องมีขั้นตอนการดำเนินการ หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม คือ

1. การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective setting)
2. การระบุความเสี่ยงต่าง ๆ (Event identification)
3. การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)
4. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk response)
5. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง (Control activities)
6. ข้อมูลและการสื่อสารด้านการบริหารความเสี่ยง (Information and communication)
7. การติดตามผลและการเฝ้าระวังความเสี่ยงต่าง ๆ (Monitoring)

กลุ่มอำนวยการฝ่ายเลขานุการคณะทำงานจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 (2553, หน้า 4-8) ได้จัดทำแนวทางการจัดระบบบริหารความเสี่ยง โดยแบ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยง ไว้ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง (Objective setting)
2. การระบุความเสี่ยง (Event identification)
3. การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)
4. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง (Risk response)
5. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง (Control activities)
6. ข้อมูลและการสื่อสารด้านบริหารความเสี่ยง (Information and communication)
7. การติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยง (Monitoring)

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554, หน้า 52-55) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรสามารถกำหนดเป็นขั้นตอน ดังนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การศึกษาถึงผลกระทบ การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง การรายงานและติดตามผล และการประเมินผล แผนการบริหารความเสี่ยง

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยงมีกระบวนการดำเนินงานคือ

1. การกำหนดเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง
2. การระบุความเสี่ยง
3. การประเมินความเสี่ยง
4. กลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดการกับแต่ละความเสี่ยง
5. กิจกรรมการบริหารความเสี่ยง
6. ข้อมูลและการสื่อสารด้านบริหารความเสี่ยง
7. การติดตามผลและเฝ้าระวังความเสี่ยง

ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง ดังนี้
 ธารชอุดา อมรเพชรกุล (2546, หน้า 13-14) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงว่าเป็นการนำระบบบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้ในองค์กร จะส่งผลให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. บุคลากรมีความเข้าใจการทำงานมากขึ้น สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ ประเมินและระมัดระวังความเสี่ยงในหน้าที่ของตนได้ ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้
2. บุคลากรได้ฝึกการคิดแบบเป็นระบบและทันสมัยมากยิ่งขึ้น
3. องค์กรสามารถบริหารการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและถูกต้อง โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรไปยังจุดที่มีความเสี่ยงสูง

4. ลูกค้าได้รับสินค้าและบริการที่ดี ปลอดภัยและน่าเชื่อถือ
5. ช่วยลดโอกาสที่จะสูญเสียและเพิ่ม โอกาสความสำเร็จของการทำงาน
6. ทำให้ทราบถึงปัญหาล่วงหน้าและสามารถที่จะหาทางป้องกันหรือเตรียมวิธีแก้ไขไว้ก่อนได้

7. องค์กรสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน และเติบโตอย่างต่อเนื่อง
 สวงน ช้างฉัตร (2547, หน้า 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงว่านอกจากเกิดประโยชน์กับโครงการแล้วยังส่งผลถึงองค์กรและลูกค้าที่มาใช้หรือขอรับบริการอีกด้วย ซึ่งพอสรุปได้คือ

1. สามารถสร้างเสริมความเข้าใจโครงการและจัดทำแผนที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น ในแง่การประมาณค่าใช้จ่ายและระยะเวลาดำเนินการ
2. เพิ่มพูนความเข้าใจความเสี่ยงในโครงการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่จะเกิดกับโครงการหากจัดการความเสี่ยงในโครงการไม่เหมาะสมหรือละเลยการบริหารความเสี่ยงนั้น
3. มีอิสระในการพิจารณาความเสี่ยงของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจจัดการความเสี่ยงให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ทำให้ยอมรับความเสี่ยงได้มากขึ้น และสามารถได้ประโยชน์จากการยอมรับความเสี่ยงนั้นได้มากขึ้นด้วย

सनัน เถาซารี (2553) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงไว้ว่าการบริหารความเสี่ยง ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่ลดอุปสรรคหรือสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นทั้งในด้านผลกำไรและการปฏิบัติงาน ป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรขององค์กร และสร้างความมั่นใจในการรายงานและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ การบริหารความเสี่ยงจึงมีประโยชน์ที่สำคัญคือ

1. ลดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่คาดหวังจากการดำเนินงาน
  2. สร้างโอกาส
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2555) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้จากการบริหารความเสี่ยง ไว้ดังนี้
1. ตระหนักถึงภัยคุกคามที่ยังมาไม่ถึง
  2. ปรับปรุงระบบงานและการวางแผน
  3. ลดการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้
  4. สร้างโอกาส
  5. สร้างคุณค่าให้การทำงาน
  6. สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร

7. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กร
8. ปกป้องการปฏิบัติงาน
9. เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน
10. มองเป้าหมายในภาพรวม

การรถไฟฟ้ายานส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (2556) การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ดังนี้

1. การดำเนินงานขององค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ลดความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ต่าง ๆ
3. เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร
4. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
5. ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยง มีประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาล่วงหน้าและสามารถที่จะหาทางป้องกันหรือเตรียมวิธีแก้ไข

ไว้ก่อนได้

3. ปรับปรุงระบบงานและการวางแผน
4. ลดโอกาสการสูญเสีย
5. เพิ่มโอกาสความสำเร็จ

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน

การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ประกอบกับแนวคิดจากหน่วยงานและนักวิชาการอื่น ๆ สามารถสรุปได้ว่าการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่

ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 112) ระบุว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยง เรื่องนโยบาย แผน พันธกิจ กลยุทธ์/ ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2555) กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานที่นำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและ

สภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลกระทบต่อการบริหารวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือสถานะขององค์กร แหล่งที่มาของความเสี่ยงด้าน กลยุทธ์ สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ ปัจจัยความเสี่ยงภายนอก ได้แก่ ภาวะการณ์การแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล กระแสสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง ส่วนปัจจัยความเสี่ยงภายใน ได้แก่ ปัจจัยภายในที่องค์กรสามารถควบคุมได้ แต่ส่งผลกระทบหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กระบวนการและวิธีปฏิบัติงาน ความเพียงพอของข้อมูลและเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการ เป็นต้น

การรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (2556) ได้ระบุว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์และการตัดสินใจด้านกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการณ์แข่งขัน และสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อองค์กร

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2558) ได้กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk: S) เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวม โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอก ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์/วิสัยทัศน์หรือเกิดจากการกำหนดกลยุทธ์ที่ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนหรือการร่วมมือกับองค์กรอิสระ ทำให้โครงการขาดการยอมรับ และโครงการไม่ได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง หรือเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาดหรือนำการตัดสินใจนั้นมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง

นภาพร บุญฤทธิ์ (2558) ได้สรุปว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของการมีส่วนร่วมและการยอมรับในวิสัยทัศน์ การกำหนดและการยอมรับกลยุทธ์ ความสอดคล้องของแผนกลยุทธ์กับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ความชัดเจนและเหมาะสมของการกำหนดวงเงินงบประมาณในแผนปฏิบัติงาน ความเหมาะสมของโครงสร้างองค์กร ความพึงพอใจในโครงสร้างเงินเดือน ความตรงเวลาของผลตอบแทนค่าสอนพิเศษ ความพอเพียงของสวัสดิการ ความเหมาะสมในการมอบอำนาจและการตัดสินใจด้านงานวิชาการ ความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อมูลสารสนเทศ

ขวัญญานันท์ แก้วนุชนาวีชร (2559) สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง ความเสี่ยงในการบริหารไม่แน่นอนไม่ชัดเจนของนโยบายผู้บริหารในการดำเนินงาน และความเข้าใจที่ไม่ตรงกันของผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ ความสอดคล้องของแผนกลยุทธ์กับวิสัยทัศน์และพันธกิจ รวมทั้งความเข้าใจและการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน

สมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์ (2549, หน้า 12) ได้สรุปว่า ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational risks) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง การยอมรับความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ธุรกิจ ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี ความเสี่ยงด้านระบบการดำเนินงานภายใน ความเสี่ยงด้านการบริหารงานผิดพลาดและการทุจริต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 112) ระบุว่า ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่อง การดำเนินงานด้านการแนะแนว ความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพ การพัฒนาโรงเรียนและพฤติกรรมนักเรียน งานธุรการ การกำกับติดตาม การพัฒนาวิธีการจัดกิจกรรมความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2555) กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดการดำเนินการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานต่าง ๆ ขององค์กรทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (2556) ได้ระบุว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational risk: O) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทั้งในส่วนของการบริหารงานบุคลากร และเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2558) ได้กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือ ผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/ กระบวนการ/ เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้/ บุคลากร/ ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

นภาพร บุญฤทธิ์ (2558) ได้สรุปว่า ความเสี่ยงในระดับการปฏิบัติงาน หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของความเหมาะสมของโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน การจัดสรรทรัพยากรในแผนปฏิบัติงาน ระบบการบริหารจัดการในการปฏิบัติ การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ความทันเวลาในการรายงานผล ความถูกต้องและครบถ้วนของการรายงานผลการปฏิบัติงาน การทบทวนข้อกำหนดในระบบควบคุมภายในเป็นประจำ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอก ข้อจำกัดในการดำเนินโครงการ การวางแผนการบริหารจัดการโครงการ และการรายงานผลความก้าวหน้าระหว่างการจัดทำโครงการ

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวัชร (2559) สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน หมายถึง ระบบการดำเนินงานและการบริหารบุคลากรที่ขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ที่ไม่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา อุปกรณ์ที่ใช้ไม่มีความทันสมัย และจำนวนไม่เพียงพอต่อการ ใช้ การงาน รวมถึงคุณภาพที่อยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดความผิดพลาดต่องานในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับความเหมาะสมของโครงสร้างองค์กรและการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน ระบบการบริหารจัดการในการปฏิบัติงานและการบริหารงานบุคลากร กระบวนการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานและการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน

ความเสี่ยงด้านการเงิน

สมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์ (2549, หน้า 12) ได้สรุปว่า ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial risks) โดยแบ่งย่อยออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างงบกำไรขาดทุน โครงสร้างบัญชีบุคคล ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยง ด้านการตลาด ความเสี่ยงด้านเครดิต และความเสี่ยงด้านความพอเพียงของเงินทุน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 112) ระบุว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องการจัดสรรงบประมาณการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ค่าใช้จ่าย รายหัว การจัดทำบัญชีการเงิน ใบเสร็จรับเงิน การใช้จ่ายเงิน เงินยืม การจัดทำทะเบียน การจัดทำ รายงานการขอซื้อ ขอจ้าง การเขียนเช็คสั่งจ่าย

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2555) กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่การ เบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับ สถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่พอเพียง

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (2556) ได้ระบุว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risk: F) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับนโยบายและขั้นตอนการบริหารจัดการด้านการเงิน และการลงทุน

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2558) ได้กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risk: F) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและ การเงิน เช่น การบริหาร การเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็น ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและ ไม่สอดคล้อง กับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์การวางแผน การควบคุม และการ จัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

นภาพร บุญฤทธิ์ (2558) ได้สรุปว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของความแน่นอนในการใช้งบประมาณ ความเหมาะสมของงานกับงบประมาณ และความมั่นคงในการบริหารงบประมาณ

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ (2559) สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง การใช้เงินผิดพลาดประสงค้ในการดำเนินงาน ไม่มีการกำหนดวงเงิน งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การบันทึกรายรับ รายจ่ายไม่ครบถ้วน ขาดความคล่องตัว ในเรื่องการเงินที่จะต้องดำเนินกิจกรรมประจำวัน รายจ่ายมากกว่ารายรับอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านการเงิน หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์ เกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการบริหารงบประมาณ ได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามแผน ความแน่นอนในการใช้งบประมาณ รวมทั้งความถูกต้องในการจัดทำบัญชีการเงิน

ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 112) ระบุว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ กฎระเบียบ หมายถึง ความเสี่ยงในเรื่องวินัยการตรวจสอบภายใน/ ควบคุมภายใน การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ/ มาตรการ/ ข้อกำหนดจากต้นสังกัด

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2555) กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านนโยบาย/ กฎหมาย/ ระเบียบ/ ข้อบังคับ (Policy and compliance risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องได้ หรือ นโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ไม่เหมาะสมเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย (2556) ได้ระบุว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ (Compliance risk: C) หมายถึง ความเสี่ยงจากการฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี มาตรฐานต่าง ๆ หรือ กฎหมาย/ ระเบียบ ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2558) ได้กล่าวว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance risk: C) เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ โดย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

นภาพร บุญฤทธิ์ (2558) ได้สรุปว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของความเจตนาในการปฏิบัติงานผิดพลาด การกระทำ

ผิดระเบียบและการประพฤติทุจริต การเผยแพร่กฎระเบียบที่มีความถูกต้อง การตีความและการสื่อ
 ความเรื่องกฎระเบียบ โดยบุคลากร และความครอบคลุมของการสื่อสารกฎเกณฑ์ในทุกหน่วยงาน

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวีชร (2559) ได้สรุปว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย
 กฎระเบียบ ข้อบังคับ หมายถึง กฎระเบียบ และข้อบังคับในการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นการ
 รับรู้และทำความเข้าใจ เพื่อลดอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ของบุคลากรที่ละเลย
 ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือตั้งใจไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของสถานศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย หมายถึง การลดโอกาส
 ในการบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความเจตนาในการปฏิบัติงานผิดพลาด ผิดระเบียบและทุจริต
 การเผยแพร่กฎระเบียบที่มีความเหมาะสม ชัดเจน และครอบคลุม รวมทั้งการรับรู้และเข้าใจตรงกัน
 ในกฎระเบียบและกฎหมายของบุคลากร

ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (2545, หน้า 9-10) กล่าวว่า ความเสี่ยง
 ด้านปัจจัยภายนอก คือ ความเสี่ยงด้านการแข่งขัน ความเสี่ยงจากคู่ค้า ความเสี่ยงทางด้านกฎหมาย
 และความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง

ธารชуда อมรเพชรกุล (2546, หน้า 2) สรุปไว้ว่า ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่
 เกิดจากสภาวะการแข่งขัน บริษัทคู่แข่ง เกิดจากบริษัทคู่ค้า และผู้ส่งมอบงานให้เรา เกิดจากสภาวะ
 เศรษฐกิจและการเมือง

อริญ โสทธิพันธ์ (2550) สรุปไว้ว่า ความเสี่ยงภายนอก เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถ
 ควบคุมได้โดยองค์กรเอง เช่น ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ความเสี่ยงทางด้าน
 ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงด้านภัยที่เกิดจากสงคราม การก่อการร้าย

นภาพร บุญฤทธิ์ (2558) สรุปไว้ว่า การลดโอกาสในการบรรลุเป้าหมายของความแน่นอน
 ของนโยบายจากรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การไม่คาดคิดถึงความสูญเสียจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับ
 ทรัพย์สิน การวางแผนการรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ความร่วมมือจากชุมชน และอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น
 จากการเดินทาง

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวีชร (2559) สรุปไว้ว่า ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก หมายถึง
 ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยสถานศึกษาเอง ซึ่งอาจเกิดจากการแข่งขันทางสังคมทาง
 การเมือง ทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคลากรขาดการรับรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
 ขาดการเตรียมการในการป้องกันและขาดการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก หมายถึง การลดโอกาสในการบรรลุวัตถุประสงค์
 ที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยเกิดจากภายนอกองค์กร ซึ่งเกี่ยวกับความแน่นอนของนโยบายจากรัฐ

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ความสูญเสียจากอุบัติเหตุและอุบัติเหตุลักษณะต่าง ๆ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยอาจมีการรับรู้และความคิดในการแก้ปัญหาในโรงเรียนต่างครูที่มีประสบการณ์การทำงานมาก ดังที่สุมนา เสือเอก (2552) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิต บรรทัด (2556) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานและความเสี่ยงด้านการเงิน ส่วนข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และมีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันในการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวัชร (2559) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสบการณ์การทำงาน จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่น่าสนใจ

สรุปได้ว่า ประสบการณ์การทำงานมีผลต่อการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน เพราะครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยมีความรู้และความคิดในการแก้ปัญหาต่างจากครูที่มีประสบการณ์การทำงานมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

ขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากร นักเรียน และทรัพยากรการบริหารในโรงเรียน ต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้มีความเสี่ยงต่างกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2553)

ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะแตกต่างกัน โดยที่ข้าราชการครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนะต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าข้าราชการครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ สอดคล้องกับผลวิจัยของ ยุทธนากร แก้วกัลยา (2556) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลวิจัยของ รุ่งราตรี พานิช (2556) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดโรงเรียน จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่น่าสนใจ

สรุปได้ว่า ขนาดโรงเรียน มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน เพราะโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากร นักเรียน และทรัพยากรการบริหารในโรงเรียน ต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้มีความเสี่ยงต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

ประเภทโรงเรียน

ประเภทโรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีนักเรียนที่มีความหลากหลายของช่วงวัยต่างจากนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ทำให้มีความเสี่ยงทางด้านต่าง ๆ ต่างกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ อุดรธรรมมา (2546) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง และผลวิจัยของ กมลทิพย์ เดชอภิรักษ์กมล (2558) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาชะเมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกัน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระยองมีปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียน ต่างกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ธานี รุนสีงาม (2550) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลวิจัยของ เกศินี วงศ์ชาติ (2553) ได้ศึกษาปัญหาและ

แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับการมีปัญหาน้อย เมื่อเปรียบเทียบกัน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา และ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนต่างกัน และสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุชนันท์ กิตยารักษ์ (2559) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประเภทโรงเรียน จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่น่าสนใจ สรุปได้ว่า ช่วงวัยของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ต่างจากช่วงวัยของนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทำให้มีความเสี่ยงต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย โดยปัจจัย ความเสี่ยงของสถานศึกษาในเมือง นอกเมืองและในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเรียนการสอนควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยง โดยการควบคุม และหา มาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมไปถึงถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงินควรใช้ วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยง ด้านความมั่นใจทางการศึกษาควรใช้วิธีการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมถึง การมีส่วนร่วมของภาคีคือชุมชน ผู้ปกครองและผู้ประกอบการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวมไปถึง ถ่ายโอนความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงด้านการบริหารการจัดการความปลอดภัยควรใช้วิธีการควบคุม และหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยงรวม ไปถึงการมีส่วนร่วมของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากร ในสถานศึกษา ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

วินัย เวียงลอ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การใช้เงินที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภารกิจเกิดจากกิจกรรมเร่งด่วนของการสั่งการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือกิจกรรมใหม่ของชุมชนที่โรงเรียนเข้าร่วมและงานจัดเลี้ยงต่าง ๆ ที่เกิดจากวัฒนธรรมองค์กร โรงเรียนต้องหางบประมาณจากองค์กรอื่นมาสนับสนุนมากขึ้น และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการเงินที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายของผลกระทบที่เกิดขึ้น ความถี่ และการจัดลำดับของการใช้เงินที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของภารกิจ พิจารณาโดยใช้การนับจำนวนครั้งของภารกิจที่ปฏิบัติ และภารกิจที่เกิดจากการสั่งการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำหรับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน ในด้านการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง โรงเรียนควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน ส่วนด้านการลดความเสี่ยง โรงเรียนควรสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการเงินและบัญชีมาปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ปฏิบัติงานด้านการเงินให้เป็นระบบถูกต้องตามระเบียบ สำหรับการยอมรับความเสี่ยงควรจัดสรรงบประมาณสำรองให้ภารกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ให้บรรลุผลสำเร็จ และไม่พบการดำเนินงานในการถ่ายโอนความเสี่ยง ส่วนการควบคุมภายใน โรงเรียน ควรดำเนินงานให้เป็นระบบ และสามารถควบคุมการปฏิบัติงานการเงินของโรงเรียนได้

กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงตามความคิดของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และผู้บริหารกับครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารความเสี่ยง ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ปัญหาการบริหารความเสี่ยงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู อยู่ในระดับน้อย ทั้งโดยรวมและรายด้าน และผู้บริหารกับครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารความเสี่ยง ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ผู้บริหารในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารความเสี่ยง ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ผู้บริหารในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า โรงเรียนมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อยทั้งโดยรวมและรายด้าน และผู้บริหารในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารความเสี่ยง ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารความเสี่ยง ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เห็นว่า โรงเรียนมีปัญหาการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย ทั้งโดยรวม

และรายด้าน และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารความเสี่ยง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่เห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์มากกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลาง นอกจากนี้ไม่แตกต่างกัน

กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ในขอบข่ายการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการจัดการศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ คือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ด้านการบริหารงบประมาณคืองบประมาณจำกัด ด้านบริหารงานบุคคลคือความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ ด้านบริหารงานทั่วไปคือผู้เรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์และการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน และได้ใช้กลยุทธ์ในการบริหารทั้ง 4 งาน มีการกระจายอำนาจและสร้างเครือข่ายชุมชน

มนลิษา แสวง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน ด้านกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ มีความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย แสดงว่าทั้ง 3 ประเด็น ผู้บริหารระดับสูงของส่วนงานสามารถยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีการควบคุมการปฏิบัติงานในด้านดังกล่าว ส่วนความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ มีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง แสดงว่า ในประเด็นนี้ ผู้บริหารระดับสูงของส่วนงานไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ ต้องมีการจัดการกับความเสี่ยงในด้านการเงินและงบประมาณในภาพรวมการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทั้ง 4 ด้าน มีความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ แต่ต้องมีกิจกรรมควบคุมในทุก ๆ ด้าน แนวทางในการจัดการการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรมีแนวทาง ดังนี้ อันดับแรกได้แก่ อันดับแรกจัดอบรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารความเสี่ยงให้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ อันดับที่สอง จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโดยให้ความสำคัญต่อความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณ ซึ่งเป็นประเด็นความเสี่ยงต่อการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลลดลงในอนาคต

ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนต่างอำเภอ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีการแสดงทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน และข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติแตกต่างกัน โดยที่ข้าราชการครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าข้าราชการครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

มณีกานต์ คำแสน (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านกลยุทธ์และด้านการปฏิบัติงาน ส่วนด้านการเงินและด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารในภาพรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน

สมจิต บรรทัด (2556) ได้ศึกษาวิจัยระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วปรากฏว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการดำเนินงานและความเสี่ยงด้านการเงิน ส่วนข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และมีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ

วรกานต์ คนอยู่ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาที่สอนแบบคละชั้น ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยปรากฏว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอนแบบคละชั้นในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดย

ภาพรวมแต่ละด้านมีความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกลยุทธ์ และด้านการเงิน ค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมา ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และด้านการดำเนินงาน ปัญหาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่สอนแบบคละชั้นในเขตภาคเหนือตอนล่าง ด้านกลยุทธ์ คือกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงและขาดข้อมูลสนับสนุนในการทำกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงาน คือ บุคลากรทางการศึกษาไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน/ครูจบไม่ตรงสาขาวิชาที่สอน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน คือ การจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนสื่อและนวัตกรรม สื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ คือ สภาพแวดล้อมและเส้นทางการมาปฏิบัติงานของบุคลากรห่างไกลจากสถานศึกษาทำให้เกิดการคมนาคมไม่สะดวกการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาไม่ตรงตามกฎระเบียบคือการทำงานไม่ตรงเวลา

นภาพร บุญฤทธิ์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนขอแซฟวิทยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขอแซฟวิทยา อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรีมีปัจจัยเสี่ยงและประเด็นความเสี่ยงจำนวน 5 ด้าน คือด้านกลยุทธ์ ด้านปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย และด้านปัจจัยภายนอก ปัจจัยเสี่ยงและประเด็นความเสี่ยงระดับปานกลาง คือ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ซึ่งจะต้องหาทางลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับต่ำ และระดับต่ำได้แก่ ความเสี่ยงด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยภายนอก และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ซึ่งจะต้องควบคุมระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับต่ำต่อไป

ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวัชร (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 17 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีเขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านปัจจัยภายนอก ที่พบว่า ความเสี่ยงของผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

วอลเบิร์กและสจอฟเบิร์ก (Wahlberg & Sjoberg, 2000, pp. 31-50) ได้ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเรื่องความเข้าใจความเสี่ยงทางสื่อ พบว่า การสื่อสารผ่านสื่อมี 2 ลักษณะ คือ 1) ลักษณะ

เจตนาเพื่อให้ประชาชนรับรู้องค์ประกอบความเสี่ยงและทัศนคติและพฤติกรรม ดังนั้นเมื่อรัฐบาลหรือองค์กรต่างๆ เกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้น โดยปกติแล้วหน่วยงานนั้น ๆ จะให้ข้อมูลผ่านสื่อในการนำเสนอในรูปแบบการรณรงค์ไปสู่สาธารณชน 2) ลักษณะที่ไม่เจตนา ซึ่งหมายถึง การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบข่าว หรือบันเทิง ซึ่งเป็นเพียงการนำเสนอข้อเท็จจริงของเหตุการณ์เพื่อให้ประชาชนรับรู้ แต่ไม่ได้เจตนาโดยตรงที่จะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม เช่นเดียวกับสื่อเพื่อรณรงค์แต่ก็ความเป็นไปได้ที่ประชาชนจะเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม เช่นเดียวกับสื่อเพื่อรณรงค์ แต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ประชาชนจะเปลี่ยนทัศนคติหรือพฤติกรรมในลักษณะที่ไม่ได้ ในภาวะวิกฤติด้านสุขภาพนั้นประชาชนจะต้องเผชิญหน้ากับความเสี่ยงหรือมีโอกาสที่จะได้รับอันตรายต่อชีวิต เศรษฐกิจและสังคม แนวทางในการจัดการวิกฤติที่เหมาะสม คือ การสื่อสารให้ประชาชนเข้าใจและยอมรับความจริง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งการสื่อสารข้อมูลไปยังสาธารณชนจำนวนมากในระยะเวลารวดเร็วจำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญ

จง (Jong, 2006) ศึกษาการจัดการความเสี่ยงในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและการวิจัยในเนเธอร์แลนด์ การศึกษานี้เพื่อทดสอบความเสี่ยงในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและวิจัยพื้นฐานในการจัดประเภทความรู้ความเข้าใจ 3 ประเภท ประโยชน์ที่จะเกิดกับความรู้ความคิด ความสนใจ ที่ง่ายกว่าในการมองเห็นความเสี่ยงในการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย อะไรคือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการพัฒนาสังคมและอะไรคือความเสี่ยงต่อการสร้างพื้นฐานการศึกษาที่ไม่ได้เกิดจากความแตกต่างด้านปัจจัยภายในองค์กรอื่น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ผลที่ได้พบว่าสถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ยังไม่เพียงพออย่างต่อเนื่องประจำยังมีนโยบายผสมผสานด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัยและนักศึกษาที่มีขอบเขตจำกัดต่อการรับรู้ความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากที่สุด น้อยที่สุดต่อความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ภายในสิ่งแวดล้อมโดยไม่มีกรป้องกันในเวลาเดียวกัน ไม่มีการสร้างความมุ่งมั่นเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ เกิดขึ้นเฉพาะภายในบุคคลในสถาบัน เกิดปัญหาด้านผู้สาวบ่อย ๆ กับเจ้าหน้าที่และนักศึกษา นโยบายด้านความปลอดภัย และการรักษาความปลอดภัยและสิ่งทำให้เกิดผลนั้นยังไม่มีแน่นอน

เวสเตอร์แมน (Westerman, 2006, p. 336) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่อความจำเป็นในคุณค่ากลยุทธ์ทางธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า ความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีมี 6 ด้านด้วยกัน คือ 1) เทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย การบริหารองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ระดับมาตรฐาน อายุ และเทคโนโลยี 2) ประโยชน์การใช้และข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย ความสอดคล้องของข้อมูล ระดับของข้อกำหนด ความซับซ้อนของโครงสร้าง 3) บุคคลและทักษะ ประกอบด้วย การหมุนเวียนการวางแผนทางด้าน

ทักษะ การอบรม การรับคนใหม่ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ 4) ผู้จำหน่ายและหุ้นส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย
 วิธีการใช้/ มาตรฐาน การยอมรับความเสี่ยงของลูกค้า 5) นโยบายและกระบวนการ ประกอบด้วย
 การควบคุมโครงสร้าง ระดับมาตรฐาน ระดับความรับผิดชอบ และ 6) องค์กร ประกอบด้วย
 โครงสร้างองค์กร การตัดค่าใช้จ่าย/ ต้นทุน กระบวนการกองทุน

เฟนเซล และ โอ'เบรนแมน (Fenzel & O'Brenman, 2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษา
 ความเสี่ยงของเด็กชาวอเมริกันอยู่ในแอฟริกาต่อบรรยากาศแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการที่มี
 ผลต่อโรงเรียน การวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยบรรยากาศในโรงเรียนกับ
 แรงจูงใจและการดำเนินการทางวิชาการเป็นสิ่งประหลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชาวอเมริกันที่
 อาศัยอยู่ในแอฟริกาที่อยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาตอนปลาย ชาวอเมริกันในแอฟริกา จำนวน 282 คน ผลการศึกษาพบว่า เป็นไปตาม
 สมมติฐาน ข้อมูลการวิจัยสนับสนุน โมเดลที่กำหนดและเสนอแนะถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
 ของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีน่าสนุกและเพลิดเพลินใจ และควรมีข้อตกลงทางวิชาการ
 ระหว่างนักเรียนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงด้วย ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสำคัญต่อบทบาทของครูใน
 การสร้างบรรยากาศเช่นเดียวกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การบริหาร
 ความเสี่ยงของโรงเรียนมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ด้านปฏิบัติตาม
 กฎระเบียบและกฎหมาย และด้านปัจจัยภายนอก เมื่อเปรียบเทียบตามประสิทธิภาพการทำงาน
 ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน น่าจะแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยและได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 230 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน และดำเนินการใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่	108	68
ขนาดกลาง	106	66
ขนาดเล็ก	16	10
รวม	230	144

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklists) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ตอนที่ 2 การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตามแนวคิดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ซึ่งประกอบด้วยการบริหารความเสี่ยง 5 ด้าน แบบสอบถามตอนนี้มีทั้งหมด 35 ข้อ คือ

1. ด้านกลยุทธ์ 10 ข้อ
2. ด้านการปฏิบัติงาน 7 ข้อ
3. ด้านการเงิน 6 ข้อ
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย 6 ข้อ
5. ด้านปัจจัยภายนอก 6 ข้อ

โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี ตำรา บทความทางวิชาการ หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาแบบสอบถาม แบบประเมิน เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดหรือทฤษฎีที่คล้ายคลึงกันและเกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพิจารณาปรับเปลี่ยนเป็นประเด็นคำถามเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง

3. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามการบริหารความเล็งของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ประธานกรรมการผู้ควบคุมการทำงานนิพนธ์ตรวจสอบสำนวนภาษาและความสมบูรณ์ของเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

5.1 ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5.2 ดร.ธนวิน ทองแพง	อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5.3 นายชุมพล ทองคำ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านชะวีก

ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence)

ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูหรือผู้ปฏิบัติการสอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูหรือผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มอื่น ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearsons product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง .35 - .85 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) พบว่ามีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารความเล็งของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 เท่ากับ .96

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1

2. นำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเองให้ครูโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2560

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามจำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำไปตรวจสอบเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

4. บันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปนำผลการคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบ สรุปเป็นรายชื่อ และนำเสนอเป็นความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยเรียงลำดับจาก มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนไว้ 5 ระดับ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยวิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน แล้วนำไปเทียบเคียงเกณฑ์การประเมินของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 102) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

2. วิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe's method)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t -test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการทดสอบที (t -distribution)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean squares)
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F -distribution)
*	แทน	ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นลำดับขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนปรากฏผลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
1. น้อยกว่า 5 ปี	41	28.47
2. 5-10 ปี	44	30.56
3. มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	59	40.97
รวม	144	100
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	10	6.94
ขนาดกลาง	66	45.83
ขนาดใหญ่	68	47.22
รวม	144	100
ประเภทโรงเรียน		
1. ประถมศึกษา	96	66.67
2. ขยายโอกาสทางการศึกษา	48	33.33
รวม	144	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 40.97 มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 30.56 และมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 28.47 ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 47.22 ครูโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 45.83 และครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.94 ส่วนใหญ่เป็นครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังแสดงในตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน	<i>n</i> = 144			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านกลยุทธ์	4.45	.46	มาก	1
2. ด้านการปฏิบัติงาน	4.31	.50	มาก	4
3. ด้านการเงิน	4.32	.54	มาก	3
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย	4.39	.47	มาก	2
5. ด้านปัจจัยภายนอก	4.27	.55	มาก	5
รวม	4.35	.44	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติงาน และด้านปัจจัยภายนอก ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านกลยุทธ์

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน ด้านกลยุทธ์	n = 144			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ทัศนคติของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน	4.50	.57	มาก	2
2. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดทัศนคติของโรงเรียน	4.42	.59	มาก	8
3. บุคลากรยอมรับในทัศนคติของโรงเรียน	4.53	.54	มากที่สุด	1
4. พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน	4.44	.58	มาก	4
5. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน	4.48	.64	มาก	3
6. บุคลากรยอมรับในพันธกิจของโรงเรียน	4.44	.58	มาก	4
7. กลยุทธ์ของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน	4.42	.60	มาก	9
8. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.40	.58	มาก	10
9. บุคลากรยอมรับกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.44	.59	มาก	6
10. แผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสอดคล้องกับทัศนคติและพันธกิจของโรงเรียน	4.44	.61	มาก	7
รวม	4.45	.46	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านกลยุทธ์ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นบุคลากรยอมรับในทัศนคติของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรยอมรับในทัศนคติของโรงเรียน ทัศนคติของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน และบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจของโรงเรียนตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้ายคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน ด้านการปฏิบัติงาน	n = 144			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	4.38	.59	มาก	1
2. มีการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	4.35	.60	มาก	2
3. มีการวางระบบการบริหารจัดการที่ดีในการปฏิบัติงาน	4.30	.58	มาก	4
4. มีระบบการบริหารงานบุคลากรที่เหมาะสม	4.28	.62	มาก	6
5. มีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานชัดเจน	4.32	.63	มาก	3
6. มีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานเหมาะสม	4.29	.66	มาก	5
7. มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน	4.24	.64	มาก	7
รวม	4.31	.50	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานชัดเจน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการเงิน

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน ด้านการเงิน	n = 144			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. การจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสม	4.36	.69	มาก	2
2. การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามแผน	4.26	.62	มาก	6
3. การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ	4.30	.63	มาก	4
4. การบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผน	4.31	.63	มาก	3
5. การใช้งบประมาณในการดำเนินงานทุกส่วนมีความแน่นอน	4.28	.65	มาก	5
6. มีการจัดทำบัญชีการเงินได้อย่างถูกต้อง	4.39	.59	มาก	1
รวม	4.32	.54	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการเงิน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดทำบัญชีการเงินได้อย่างถูกต้อง การจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสม และการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามแผน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย	n = 144			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. บุคลากรปฏิบัติงานโดยไม่เกิดความผิดพลาด	4.36	.69	มาก	2
2. บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนด	4.26	.62	มาก	6
3. บุคลากรไม่มีเจตนาประพฤติดุจริต	4.30	.63	มาก	4
4. กฎระเบียบที่กำหนดมีความชัดเจน เหมาะสม	4.31	.63	มาก	3
5. กฎระเบียบที่กำหนดมีความครอบคลุม	4.28	.65	มาก	5
6. การรับรู้และเข้าใจ กฎระเบียบและกฎหมายในการปฏิบัติงาน ร่วมกันของบุคลากรมีความตรงกัน	4.39	.59	มาก	1
รวม	4.32	.54	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การรับรู้และเข้าใจ กฎระเบียบและกฎหมาย ในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรมีความตรงกัน บุคลากรปฏิบัติงานโดยไม่เกิดความผิดพลาด และกฎระเบียบที่กำหนดมีความชัดเจน เหมาะสม ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนด

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน	n = 144			
	ด้านปัจจัยภายนอก	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. นโยบายจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแน่นอน	4.27	.66	มาก	3
2. มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	4.28	.65	มาก	2
3. มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	4.26	.71	มาก	4
4. มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ	4.24	.68	มาก	6
5. ไม่มีอุบัติภัยที่ทำให้เกิดความสูญเสีย	4.33	.60	มาก	1
6. มีการคาดคะเนโอกาสการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะต่าง ๆ	4.25	.61	มาก	5
รวม	4.27	.55	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอกโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีอุบัติภัยที่ทำให้เกิดความสูญเสีย มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และนโยบายจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแน่นอน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการพัฒนาระบบ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ขนาด โรงเรียน และประเภทโรงเรียน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน	น้อยกว่า 5 ปี				5-10 ปี				มากกว่า 10 ปี			
	(n = 41)		ระดับ	อันดับ	(n = 44)		ระดับ	อันดับ	(n = 59)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. ด้านกลยุทธ์	4.40	.48	มาก	1	4.52	.45	มากที่สุด	1	4.43	.46	มาก	1
2. ด้านการปฏิบัติงาน	4.20	.50	มาก	5	4.45	.48	มาก	3	4.27	.48	มาก	3
3. ด้านการเงิน	4.22	.55	มาก	4	4.46	.46	มาก	2	4.27	.56	มาก	4
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย	4.39	.44	มาก	2	4.45	.50	มาก	4	4.35	.48	มาก	2
5. ด้านปัจจัยภายนอก	4.24	.55	มาก	3	4.45	.50	มาก	4	4.16	.56	มาก	5
รวม	4.29	.43	มาก		4.47	.44	มาก		4.30	.43	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประสบการณ์การทำงาน ปรากฏผลดังนี้

ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย และด้านปัจจัยภายนอก ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นรายด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการเงิน และด้านการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย

ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย และด้านการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยภายนอก

ตารางที่ 10 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1. ด้านกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.34	.17	.79	.46
	ภายในกลุ่ม	141	30.40	.22		
	รวม	143	30.74			
2. ด้านการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	.72	3.01	.05
	ภายในกลุ่ม	141	33.62	.24		
	รวม	143	35.06			
3. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.35	.67	2.38	.10
	ภายในกลุ่ม	141	39.92	.28		
	รวม	143	41.26			

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากลืน	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	.25	.13	.56	.57
	ภายในกลุ่ม	141	31.89	.23		
	รวม	143	32.15			
5. ด้านปัจจัยภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.14	1.07	3.70*	.03
	ภายในกลุ่ม	141	40.78	.29		
	รวม	143	42.92			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.88	.44	2.34	.10
	ภายในกลุ่ม	141	26.60	.19		
	รวม	143	27.49			

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากลืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านปัจจัยภายนอกที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากลืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ Scheffe's method ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากลืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	$\bar{X}$	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี
มากกว่า 10 ปี	4.16	-	.08	.29*
ต่ำกว่า 5 ปี	4.24		-	.21
5-10 ปี	4.45			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากลืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความเห็นว่าการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากลืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียน

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากลืน	ขนาดเล็ก (n = 10)		ระดับ	อันดับ	ขนาดกลาง (n = 66)		ระดับ	อันดับ	ขนาดใหญ่ (n = 68)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
	1. ด้านกลยุทธ์	4.25	.65	มาก	2	4.29	.48	มาก	1	4.64	.33	มากที่สุด
2. ด้านการปฏิบัติงาน	4.07	.60	มาก	4	4.04	.42	มาก	4	4.61	.37	มากที่สุด	3
3. ด้านการเงิน	4.10	.69	มาก	3	4.06	.44	มาก	3	4.60	.46	มากที่สุด	5
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย	4.37	.66	มาก	1	4.16	.45	มาก	2	4.63	.34	มากที่สุด	2
5. ด้านปัจจัยภายนอก	4.00	.74	มาก	5	3.97	.45	มาก	5	4.61	.40	มากที่สุด	4
รวม	4.16	.60	มาก		4.10	.34	มาก		4.61	.33	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากลืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น โรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายขนาดโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านกลยุทธ์ ด้านการเงิน

ด้านการปฏิบัติงาน และด้านปัจจัยภายนอก ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยภายนอก

โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านการเงิน

ด้านการปฏิบัติงาน และด้านปัจจัยภายนอก ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยภายนอก

โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านการปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยภายนอก และด้านการเงิน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการเงิน

ตารางที่ 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน

ในกลุ่มตากลิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1
จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากลิน	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	4.41	2.21	11.81*	.00
	ภายในกลุ่ม	141	26.33	.19		
	รวม	143	30.74			
2. ด้านการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	11.58	5.79	34.79*	.00
	ภายในกลุ่ม	141	23.48	.17		
	รวม	143	35.06			
3. ด้านการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.09	5.04	22.81*	.00
	ภายในกลุ่ม	141	31.18	.22		
	รวม	143	41.26			
4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	7.28	3.64	20.63*	.00
	ภายในกลุ่ม	141	24.87	.18		
	รวม	143	32.15			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ในกลุ่มตากสิน	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
5. ด้านปัจจัยภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	14.44	7.22	35.75*	.00
	ภายในกลุ่ม	141	28.48	.20		
	รวม	143	42.92			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.14	4.57	35.15*	.00
	ภายในกลุ่ม	141	18.34	.13		
	รวม	143	27.49			

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการ Scheffe's method ดังตารางที่ 14-19

ตารางที่ 14 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่
		4.10	4.16	4.61
ขนาดกลาง	4.10	-	.06	.51*
ขนาดเล็ก	4.16		-	.45*
ขนาดใหญ่	4.61			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านกลยุทธ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.25	4.29	4.64
ขนาดเล็ก	4.25	-	.04	.39*
ขนาดกลาง	4.29		-	.35*
ขนาดใหญ่	4.64			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านกลยุทธ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่
		4.04	4.07	4.61
ขนาดกลาง	4.04	-	.03	.57*
ขนาดเล็ก	4.07		-	.54*
ขนาดใหญ่	4.61			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการเงิน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่
		4.06	4.10	4.60
ขนาดกลาง	4.06	-	.04	.54*
ขนาดเล็ก	4.10		-	.50*
ขนาดใหญ่	4.60			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการเงิน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่
		4.16	4.37	4.63
ขนาดกลาง	4.16	-	.21	.47*
ขนาดเล็ก	4.37		-	.26
ขนาดใหญ่	4.63			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 การทดสอบรายคู่ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่
		3.97	4.00	4.61
ขนาดกลาง	3.97	-	.03	.64*
ขนาดเล็ก	4.00		-	.61*
ขนาดใหญ่	4.61			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียน

การบริหารความเสี่ยง ของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน	ประถมศึกษา (n = 96)				ขยายโอกาสทางการศึกษา (n = 48)			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านกลยุทธ์	4.44	.53	มาก	1	4.49	.28	มาก	2
2. ด้านการปฏิบัติงาน	4.24	.55	มาก	4	4.45	.32	มาก	4
3. ด้านการเงิน	4.25	.56	มาก	3	4.44	.46	มาก	5
4. ด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและกฎหมาย	4.34	.53	มาก	2	4.50	.31	มาก	1
5. ด้านปัจจัยภายนอก	4.18	.59	มาก	5	4.47	.39	มาก	3
รวม	4.29	.49	มาก		4.47	.29	มาก	

จากตารางที่ 20 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเภทโรงเรียน ปรากฏดังนี้

ประถมศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย และด้านการเงิน ตามลำดับ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านกลยุทธ์ และด้านปัจจัยภายนอก ตามลำดับ

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบ การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียน

การบริหารความเสี่ยง ของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน	ประถมศึกษา (<i>n</i> = 96)		ขยายโอกาสทาง การศึกษา (<i>n</i> = 48)		<i>t</i>	<i>p</i>
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
	1. ด้านกลยุทธ์	4.44	.53	4.49		
2. ด้านการปฏิบัติงาน	4.24	.55	4.45	.32	-2.88*	.00
3. ด้านการเงิน	4.25	.56	4.44	.46	-2.13*	.04
4. ด้านการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและกฎหมาย	4.34	.53	4.50	.31	-2.20*	.03
5. ด้านปัจจัยภายนอก	4.18	.59	4.47	.39	-3.12*	.00
รวม	4.29	.49	4.47	.29	-2.76*	.01

* $p < .05$

จากตารางที่ 21 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประเภทโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ยกเว้นด้านกลยุทธ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ขนาดโรงเรียน และประเภทของโรงเรียน โดยศึกษาจากครูกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 230 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน และดำเนินการใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ให้ได้ตัวแทนขนาดโรงเรียนตามสัดส่วนแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1967) จำนวน 35 เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .35 - .85 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการ Scheffe's method

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติงาน และด้านปัจจัยภายนอก เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้านพบว่า

1.1 การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านกลยุทธ์ โดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก และ

ในรายชื่อบุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน และบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ส่วนอันดับสุดท้ายคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน

1.2 การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่ สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่าง เหมาะสม และมีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานชัดเจน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ มีการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน

1.3 การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านการเงิน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดทำบัญชีการเงินได้อย่างถูกต้อง การจัดสรร งบประมาณมีความเหมาะสม และการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามแผน

1.4 การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก การรับรู้และเข้าใจ กฎระเบียบและกฎหมาย ในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรมีความตรงกัน บุคลากรปฏิบัติงาน โดยไม่เกิดความผิดพลาด และกฎระเบียบที่กำหนดมีความชัดเจน เหมาะสม ส่วนอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนด

1.5 การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอกโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดความสูญเสีย มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และนโยบายจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความ แน่นนอน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านปัจจัยภายนอก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ยกเว้นด้านกลยุทธ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 ตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติงาน และด้านปัจจัยภายนอก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้การทำงานอาจต้องเผชิญกับความเสี่ยงมากขึ้น ดังนั้น จึงได้มีการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 67) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีกานต์ คำแสน (2556) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวัง (2559, หน้า 70) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านกลยุทธ์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ยกเว้นบุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน และบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน ส่วนอันดับสุดท้ายคือบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ โดยผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนมีการวางแผนกลยุทธ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรประสบกับปัญหาน้อยที่สุด เพราะกลยุทธ์ เป็นหลักการในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ดังนั้น จึงได้มีการบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 67) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านกลยุทธ์โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีกานต์ คำแสน (2556) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน ด้านกลยุทธ์ มีการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ (2559, หน้า 70) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านกลยุทธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานชัดเจน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน โดยมีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมและชัดเจน มีการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงาน

เป็นไปอย่างเรียบร้อย แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น จึงได้มีการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ผู้บริหารกล่าวถึง ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติหน้าที่ การดำเนินงานของข้าราชการครูในเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ว่าสถานศึกษาประสบความเสี่ยงในเรื่องการขาดบุคลากร ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและการดำเนินงานของบุคลากรครู ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจึงเห็นความสำคัญกับความเสี่ยงด้านนี้มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 67) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษา นราธิวาส เขต 2 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการดำเนินงานโดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีกานต์ คำแสน (2556) ได้ศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบน ด้านการปฏิบัติงาน มีการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวี (2559, หน้า 71) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการดำเนินงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการเงิน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการจัดทำบัญชีการเงินได้อย่างถูกต้อง การจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสม และการบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามแผน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน โดยมีการจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และมีการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบการจัดทำบัญชีการเงินให้มีความถูกต้องและโปร่งใส ดังนั้น จึงได้มีการบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษามีแนวคิดในระดับมากเรื่องของการบริหารการเงินว่า ยึดหลักโปร่งใส คุณธรรมและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 67)

ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ (2559, หน้า 71) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการเงินโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การรับรู้และเข้าใจ กฎระเบียบและกฎหมาย ในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรมีความตรงกัน บุคลากรปฏิบัติงานโดยไม่เกิดความผิดพลาด และกฎระเบียบที่กำหนดมีความชัดเจน เหมาะสม ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีการตระหนักถึงความเสี่ยงและมีวิธีการรองรับความเสี่ยงเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดกับองค์กร โดยต้องกำหนดกฎระเบียบให้มีความชัดเจน เหมาะสมและทำให้บุคลากรมีความรับรู้และเข้าใจที่ตรงกัน และควบคุมดูแลให้บุคลากรเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด เพราะการปฏิบัติของบุคลากรที่ขัดกับข้อบังคับกฎหมายต่างๆที่เกิดจากกฎหมายและกฎระเบียบนั้น ไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ไม่ชัดเจนในแนวปฏิบัติ หรือขัดกับทัศนคติ ขัดต่อจรรยาบรรณ ส่งผลให้มีโทษทั้งทางด้านระเบียบและกฎหมาย และอาจส่งผลเสียหายต่อองค์กร ดังนั้น จึงได้มีการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ คงจูน (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงทางด้านการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3 ในเรื่องของการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาที่ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบว่าให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงด้านนี้ระดับมาก เพราะผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อข้าราชการครูในสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความผิดพลาดในด้านนี้เมื่อใดจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 67) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ในความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาว์ (2559, หน้า 71) ได้ศึกษาการบริหาร

จัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านปัจจัยภายนอกโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดความสูญเสีย มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และนโยบายจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแน่นอน ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก โดยต้องติดตามข่าวสารเพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี มีการเตรียมการในการป้องกันอุบัติเหตุในลักษณะต่าง ๆ และมีการสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน ซึ่งความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นนั้น เป็นสิ่งที่โรงเรียนไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น จึงต้องมีการบริหารความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญญุพันธ์ แก้วนุชชนาว์ชร (2559, หน้า 72) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านปัจจัยภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านปัจจัยภายนอกที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง โดยมีแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง และถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างครูในโรงเรียน จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีแนวโน้มในการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 68) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่มี

ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป การแสดงทัศนคติต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการเตรียมการและวางแผนดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้มีความเสี่ยงและประสบกับปัญหาน้อยที่สุด เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีจำนวนบุคลากร นักเรียน และทรัพยากรการบริหารในโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ทำให้มีโอกาสเกิดความเสียหายทางด้านต่าง ๆ ได้มากกว่า ดังนั้น โรงเรียนขนาดใหญ่จึงมีการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย (2554, หน้า 68) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ ยุทธนากร แก้วกัลยา (2556) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และสอดคล้องกับผลวิจัยของ รุ่งราตรี พานิช (2556) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 พบว่า ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ยกเว้นด้านกลยุทธ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีทรัพยากรในการบริหาร จำนวนบุคลากร และจำนวนนักเรียนมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษา

จึงทำให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยงในด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย และด้านปัจจัยภายนอกมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา สอดคล้องกับผลวิจัยของ อูธร ธรรมมา (2546) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และผลวิจัยของ กมลทิพย์ เดชอภิรักษ์กมล (2558) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกัน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดระยองมีปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนต่างกัน สอดคล้องกับผลวิจัยของ รานี รุณสีงาม (2550) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 3 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลวิจัยของ เกศินี วงศ์ชาติ (2553) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับการมีปัญหาน้อย เมื่อเปรียบเทียบกัน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนต่างกัน และสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุชานันท์ กิตยารักษ์ (2559) ที่ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น โรงเรียนขยายโอกาสจึงมีการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนประถม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการใช้ผลการวิจัย

1. ด้านกลยุทธ์ โรงเรียนควรร่วมมือกับบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน ให้มีความชัดเจน เพื่อให้เข้าใจตรงกันและมีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. ด้านการปฏิบัติงาน โรงเรียนควรมีระบบการบริหารงานบุคลากรที่เหมาะสม และมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงานให้มีความทันสมัย สะดวกต่อการใช้งาน
3. ด้านการเงิน โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และใช้งบประมาณให้ตรงตามที่ได้รับการจัดสรร

4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย ผู้บริหารโรงเรียนควรควบคุมดูแลบุคลากรให้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนด โดยกฎระเบียบที่กำหนดต้องครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

5. ด้านปัจจัยภายนอก โรงเรียนควรมีการติดตามข่าวสารเพื่อเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และมีการคาดคะเนโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเตรียมการป้องกันไว้ล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 ด้านปัจจัยภายนอก

2. ควรศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนขนาดกลางในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ เดชอภิรักษ์กมล. (2558). ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาชะเมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมควบคุมโรค. (2558). คู่มือการบริหารความเสี่ยง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ปรุงบประมาณ พ.ศ. 2558. เข้าถึงได้จาก <http://plan.ddc.moph.go.th/RiskPlanDDC/คู่มือการบริหารความเสี่ยง%202558.pdf>
- กรรณิการ์ พงศ์กิตติธัช. (2553). การบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กลุ่มอำนวยการฝ่ายเลขานุการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษাপทุมธานี เขต 1. (2553). แนวทางการจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษাপทุมธานี เขต 1. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษাপทุมธานี เขต 1.
- การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย. (2556). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. เข้าถึงได้จาก <https://www.mrta.co.th/media/1082/2556rmmanual.pdf>
- กึ่งกาญจน์ คงจูน. (2553). การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2554). การจัดการความเสี่ยงและตราสารอนุพันธ์เบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- เกศินี วงศ์ชาติ. (2553). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานการเงินโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 5. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญญานันท์ แก้วนุชชนาวัชร. (2559). การบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- คณะกรรมการการบริหารความเสี่ยง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
(2555). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. เข้าถึงได้จาก <http://cca.kmitl.ac.th/file/kmitlrisk2555.pdf>
- จิระพงศ์ พิพัฒน์ภิวังศ์. (2550). *กรณีศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงแบบหลายองค์กรสำหรับโครงการที่ได้เงินกู้จากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียในประเทศไทย*. เข้าถึงได้จาก <http://www.eit.or.th/article/data/01040082.pdf>
- เจนเนตร มณีนาถ. (2548). *การบริหารการจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร: จากหลักผู้บริหารสู่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ไฟนอลการพิมพ์
- เจริญ เจษฎาวัดย์. (2550). *การบริหารความเสี่ยง*. นนทบุรี: พอดี.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2550). *การบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุยฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธร สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธารชуда อมรเพชรกุล. (2546). *การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงในส่วนการพัสดุ สำนักบริหารแผนและการคลัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. (2551). *การบริหารความเสี่ยงด้านHR*. กรุงเทพฯ: สมาคมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- นภาพร บุญฤทธิ์. (2558). *การจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนยอแซฟวิทยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นฤมล บินหะยีอ่าวัง. (2553). *ความคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นฤมล สะอาดโหม. (2550). *การบริหารความเสี่ยงองค์กร*. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.
- บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน). (2545). *สำนักตรวจสอบภายในและฝ่ายพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพฯ: สำนักตรวจสอบภายในและฝ่ายพัฒนาบุคลากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.

- ปลูตา โอบัฐจันทร์ศรี. (2556). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยะรัตน์ เสนีย์ชัย. (2553). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไพร์ชวอเตอร์เฮิร์ทคูเปอร์ส. (2547). แนวทางการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- มณีกานต์ คำแสน. (2556). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตภาคเหนือตอนบน. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 7(4), 17-25.
- มนสิชา แสวง. (2553). การบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุทธนากร แก้วกัลยา. (2556). ปัญหาและแนวทางการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รานี รุนสิงาม. (2550). ปัญหาและแนวทางการปฏิบัติงานการเงิน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งราตรี พานิช. (2556). ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรกานต์ คนอยู่. (2557). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่สอนแบบคละชั้นในเขตภาคเหนือตอนล่าง. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วินัย เวียงลอ. (2552). การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินของโรงเรียนแม่เมาะเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สงวน ช่างฉัตร. (2550). *การบริหารความเสี่ยงของโครงการ*. พิษณุโลก: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- สนั่น เกชาวี. (2553). *แนวทางปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศในการบริหารจัดการความเสี่ยง*. เข้าถึงได้จาก http://www.thailandindustry.com/home/FeatureStory_preview.php?id=11688&section=9
- สมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์. (2549). *การบริหารความเสี่ยง*. เอกสารประกอบการบรรยาย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมจิต บรรทัด. (2556). *ศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. (2558). *รายงานประจำปี*. ระยอง: สหสินการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. (2552). *คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 สำหรับส่วนราชการระดับกรม กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2550 ก). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2550 ข). *การบริหารความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ: แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2550*. เข้าถึงได้จาก <http://www.hidtiep.go.th/articles/phan11.doc>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนบริหารความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=48220&Key=news20>
- สุชานันท์ กิตยารักษ์. (2559). *การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมนา เลือเอก. (2553). *การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 5(1), 8-9.
- อรัญ โสทธิพันธุ์. (2550). *เทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล*. ใน *เทคนิคการติดตามงาน*. ม.ป.ท.

- อัจฉรียา อนันตพงศ์. (2550). *การบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานพัสดุของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ*. ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารจัดการสาธารณะสำหรับนักบริหาร, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุคร ธรรมมา (2546). *ปัญหาการบริหารงานบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper & Collins.
- Fenzel, M. L., & O'Brien, L. M. (2007). *Education at-risk urban African children: The effects of school climate on motivation and academic achievement*. Retrieved from http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdacs2sql/content_storage_01/00000196/80/26/68/44.pdf
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 3(03), 608.
- Likert, R. R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Wahlberg, A. A., & Sjoberg, L. (2000). Risk perceptions and the media. *Journal of risk research*, 1(2), 6-8.
- Westerman, G. (2006). IT risk management: From IT necessity to strategic business value, center for information systems research, Sloan school of management. *Dissertation Abstracts International*, 1, 3703-3704-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6618.8/ ว.1236

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

25 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วยนางสาวณัฐชา กลิ่งทะเล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990030 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นำวิ เป็น ประธานกรรมการ ควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2752

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6618.8/ ว.1237

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วยนางสาวณัฐชา กลิ่งทะเล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990030 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี เป็น ประธานกรรมการ ควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2752

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6618.8/ ว.1238

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 พฤศจิกายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วยนางสาวณัฐชา กลิ่งทะเล นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58990030 ได้รับอนุมัติให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 1 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี เป็น ประธานกรรมการ ควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2752

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1**

.....
คำชี้แจง แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ตามระดับการรับรู้ของครู ที่เป็นจริงในปัจจุบัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนที่จะได้ใช้เป็นสารสนเทศประกอบการพิจารณาในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผล มีประสิทธิภาพต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลผลการสอบถามการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

โปรดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน การรับรู้ของท่านที่ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด
 เพื่อประโยชน์ต่อการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความในแต่ละข้อ

1. ประสบการณ์การทำงาน	☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2. 5-10 ปี ☐ 3. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
2. ขนาดโรงเรียน	☐ 1. ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน) ☐ 2. ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-499 คน) ☐ 3. ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป)
3. ประเภทของโรงเรียน	☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. ขยายโอกาสทางการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลผลการสอบถามการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน

ข้อ	การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1	ระดับการปฏิบัติ				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
1	วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน					
2	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
3	บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
4	พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน					
5	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน					
6	บุคลากรยอมรับในพันธกิจของโรงเรียน					
7	กลยุทธ์ของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน					
8	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน					
9	บุคลากรยอมรับกลยุทธ์ของโรงเรียน					
10	แผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ พันธกิจ ของโรงเรียน					
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน						
11	มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสม					
12	มีการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม					
13	มีการวางระบบการบริหารจัดการที่ดีในการปฏิบัติงาน					
14	มีระบบการบริหารงานบุคลากรที่เหมาะสม					
15	มีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานชัดเจน					
16	มีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานเหมาะสม					
17	มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน					

ข้อ	การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนในกลุ่มตากลืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1	ระดับการปฏิบัติ				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ความเสี่ยงด้านการเงิน						
18	การจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสม					
19	การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามแผน					
20	การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ					
21	การบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผน					
22	การใช้งบประมาณในการดำเนินงานทุกส่วนมีความแน่นอน					
23	มีการจัดทำบัญชีการเงินได้อย่างถูกต้อง					
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย						
24	บุคลากรปฏิบัติงานโดยไม่เกิดความผิดพลาด					
25	บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนด					
26	บุคลากรไม่มีเจตนาประพฤติดุจริต					
27	กฎระเบียบที่กำหนดมีความชัดเจน เหมาะสม					
28	กฎระเบียบที่กำหนดมีความครอบคลุม					
29	การรับรู้และเข้าใจ กฎระเบียบและกฎหมาย ในการปฏิบัติงาน ร่วมกันของบุคลากรมีความตรงกัน					
ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก						
30	นโยบายจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแน่นอน					
31	มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางสังคม					
32	มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง					
33	มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ					
34	ไม่มีอุบัติภัยที่ทำให้เกิดความสูญเสีย					
35	มีการคาดคะเนโอกาสการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะต่าง ๆ					

ขอขอบคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
 ณัฐชา กลิ่งทะเล
 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ค

- ตารางแสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
- ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	รายการ	คะแนน			IOC	ความหมาย
		การพิจารณา				
		ของผู้เชี่ยวชาญ				
1	2	3				
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์						
1	วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	บุคลากรยอมรับในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	บุคลากรยอมรับในพันธกิจของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	กลยุทธ์ของโรงเรียนมีความชัดเจนและบุคลากรเข้าใจตรงกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	บุคลากรยอมรับกลยุทธ์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	แผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน						
11	มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	มีการจัดสรรทรัพยากรที่สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	มีการวางระบบการบริหารจัดการที่ดีในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	มีระบบการบริหารงานบุคลากรที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	มีกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติงานชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	มีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำงาน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้

ข้อ	รายการ	คะแนน			IOC	ความหมาย
		การพิจารณา				
		ของผู้เชี่ยวชาญ				
1	2	3				
ความเสี่ยงด้านการเงิน						
18	การจัดสรรงบประมาณมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	การจัดสรรงบประมาณเป็นไปตามแผน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	การบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	การใช้งบประมาณในการดำเนินงานทุกส่วนมีความแน่นอน	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
23	มีการจัดทำบัญชีการเงินได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย						
24	บุคลากรปฏิบัติงานโดยไม่เกิดความผิดพลาด	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
25	บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับตามที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	บุคลากรไม่มีเจตนาประพฤติดุจริต	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
27	กฎระเบียบที่กำหนดมีความชัดเจน เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	กฎระเบียบที่กำหนดมีความครอบคลุม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	การรับรู้และเข้าใจ กฎระเบียบและกฎหมาย ในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรมีความตรงกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก						
30	นโยบายจากรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแน่นอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	มีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	ไม่มีอุบัติภัยที่ทำให้เกิดความสูญเสีย	+1	+1	0	0.67	ใช้ได้
35	มีการคาดคะเนโอกาสการเกิดอุบัติเหตุในลักษณะต่าง ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 23 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงของ
โรงเรียนในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์		ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและ กฎหมาย	
1	.58	24	.49
2	.57	25	.59
3	.45	26	.35
4	.56	27	.68
5	.46	28	.62
6	.59	29	.60
7	.70	ความเสี่ยงด้านปัจจัยภายนอก	
8	.54	30	.41
9	.48	31	.76
10	.70	32	.67
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน		33	.78
11	.60	34	.59
12	.65	35	.52
13	.78		
14	.85		
15	.69		
16	.75		
17	.50		
ความเสี่ยงด้านการเงิน			
18	.64		
19	.64		
20	.68		
21	.63		
22	.63		
23	.49		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96